

celjski

CELJE
19. JULIJA 1957
L. VIII. ST. 27
CENA 15 DIN

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA CELJSKEGA OKRAJA

Težka in svetla doba osvobodilnega boja temelj naše odločne borbe za mir!

Sestnajst let je minilo od dni, ko so jugoslovanski narodi stopili v najtežje in najmračnejše obdobje zgodovine. Istočasno pa je minilo šestnajst let od zgodovinskih dogodkov, ko so se ob tla potisnjeni narodi Jugoslavije dvignili k upor in potem do zmage zvesto sledili svoji voditeljici — Zvezi komunistov. Malokdaj se v zgodovini zgodi, da nek narod v istem času preživlja najtragičnejše, hkrati pa najveličastnejše trenutke.

22. julij praznuje slovensko ljudstvo kot praznik oborožene vstaje, ko je z ramo ob rami z vsemi jugoslovanskimi narodi napovedal neizprosno boj fašizmu, ter s tem dal svojemu boju za gol obstoj vzvišeni cilj — boj za uresničitev dolgoletnih težnj delavskega razreda, boj za socialno osvoboditev.

Med prvimi skupinami najnaprednejših sinov in hčera slovenskega ljudstva, ki so se v julijskih dneh odločili za brezkompromisni boj, je bila tudi prva Celjska četa. Le-ta se je zbrala pod zastavo borbe za osvoboditev 20. julija. V spomin na ta dogodek pa si je prebivalstvo Celja izbralo 20. julij za svoj občinski praznik.

Ko bomo praznovali ta dvojni praznik v našem cvetočem mestu, se bomo spomnili marsičesa, kar nam bo krepilo našo zavest in nam dalo moči za napore, ko gradimo naš dom po lastni volji in za srečo naših otrok. Dolžni smo obuditi spomin sami v sebi, še bolj pa smo ga dolžni obuditi naši mladi generaciji, ki je po tolikšnih žrtvah svojih predhodnikov zaživela mirno na svobodnih tleh. V teh dneh se bomo poklonili spominu tistih, ki niso samo neizmerno ljubili svobodo svojega naroda, ki so sovražili mračnino in zatiranje, temveč so bili tako dalekovidni, da so trdno verovali v uspeh svojega boja. Spomnili se bomo tisočev, ki so prelili svojo kri na naših rodnih tleh, množice trpinčenih, ubitih in preganjanih rodoljubov.

Malokateri narod je bil v tej najtežji vojni vihrini stoletij tako zdesetkan kot naši jugoslovanski narodi. Malokje je vojna pustila za sabo toliko pogorišč in do tal zrahljano gospodarsko življenje, kot pri nas.

Neizpodbitno je, da imajo naši narodi, ki so doprinesli tolikšne žrtve za svojo svobodo, pravico terjati mir — zase in za svoja pokolenja. Če je kje na svetu sploh še ljudstvo, ki bi se pustilo zmaniti v pustolovščine vojaških obračunavanj, potem to gotovo niso narodi Jugoslavije. Ideja sožitja med narodi in naša prizadevanja pri notranji graditvi blagostanja sta dovolj zgovoren dokaz naše miroljubnosti. Naši narodi poznajo samo eno edino možnost, ki bi nas prisilila vzeti orožje v roke — primer, da bi kdo ogrožal našo neodvisnost. Ker pa vsi še preveč trpko čutimo koliko gorja in kakšno razdejanje povzročajo vojne, je Jugoslovane do zadnjega prežela vroča želja, da bi svet ohranili v miru. Temu cilju je posvečen velik del naših splošnih prizadevanj. Toplo nam je pri srcu in veliko zadovoljstvo čutimo ob dejstvu, da so naši najvišji državni predstavniki s predsednikom tov. Titom na čelu v prvih vrstah najodločnejših borcev za mir v svetu.

V današnjih dneh oboroževalna tekma med silami, ki se niso prepričane, da bi svet na miren način lahko reševal vse sporne probleme, dosega tako stopnjo,

da je že brez vojne nastala nevarnost za zdravje človeka in njegov napredek. Delovni ljudje vsega sveta so prežeti z idejo miru, v tej borbi pa stopajo v prvih vrstah ravno naši narodi. Mir — to je najvažnejši in izhodišni pogoj za ustvarjanje srečnejše bodočnosti vseh ljudstev. Toda vsakodnevno smo pričrta, kako težko prodira iskrena ideja miru v vrhove na čelu nekaterih velikih držav; da, celo v mednarodnih organizacijah. Med vladami vlada še nezaupanje, nepopustljivost in neiskrenost. To bi bilo morda opravičljivo, če bi nekateri narodi, predvsem pa naša država ne pokazala, da je mogoče živeti v sožitju in sodelovanju z vsemi, ki to dobro voljo pokažejo, pa čeravno jih razdvajajo ideološke razlike.

Naša, razmeroma majhna socialistična skupnost, si je naložila težko, toda nad vse hvaležno vlogo. Kot je v medvojnih letih ime Jugoslavije pomenilo junaštvo in svobodoljublje, pozneje je dobilo še pojem trdnega samozaupanja in končno še pojem težnje po enakopravnosti med narodi in odločne borbe za mir.

Izredno važno vlogo pa ima Jugoslavija tudi v mednarodnem delavskem gibanju. Nedavni kongres delavskih svetov nam ni prinesel samo priznanja naprednih sil v svetu, prepričal je tudi večino dvomljivcev, da je vsak, pa še tako težak cilj dosegljiv, če ga osvojijo in podpirajo najširše plasti delovnega ljudstva. Marksistična ideja, da mora delavski razred postati lastnik proizvodnih sil, je pred vsem svetom z dosežki v našem družbenem in gospodarskem razvoju opravičila nujnost revolucionarne vsebine naše borbe v preteklosti. V utrjevanju teh družbenih odnosov in krepitvi našega gospodarskega napredka, pa lahko sodelujemo prav vsi, vsak na svojem delovnem mestu, vsak po svojih močeh. S tako razvitim čutom od-

govornosti do potreb današnjega časa pa bomo najprimerneje zadostili spominu na številne žrtve, ki so izkrvavele v boju, da bi tako vzvišene cilje dosegli. Istočasno pa bo ta zavestna ustvarjalna vnema krepila ekonomsko moč in neodvisnost naše države in čim močnejši bomo, tem glasnejša bo naša beseda, tem uspešnejša borba za mir in sodelovanje na svetu.

Sestnajst let ni dolga doba, spričo ogromnih uspehov, ki smo jih dosegli, pa celo neverjetno kratka. Uspehi naših prizadevanj se večajo in vsak dan bomo čutili vedno več plodov našega požrtvovalnega dela. Ne smemo pa pozabiti, da čas hiti. Nova, v socialističnem družbenem redu vzrasla generacija nastopa. Le-ta pa je takšna, kakršno smo vzgojili in kakršno vzgajamo. Zato takšni prazniki, ob katerih se spominjamo razburkane preteklosti, utrjujejo tudi v njej zavest, da je vsa ta strma, težka, toda z uspehi kronana pot, temeljila na žrtvah, delavnosti in ustvarjalni moči.

Prapori borbe in poveljnih naporov so nerazdružljivi. Zato bomo še naprej gojili tradicije naše borbe. Ne zato, da bi z njimi grozili. Mi nimamo nobenih nagnjenj, da bi z obračunavanjem zaključevali račune za grozote, ki nam jih nihče ne more poravnati. Vselej pa bomo trdili, da teh grozot ne bomo pozabili. Kajti kdor pozablja, zgubi iz rok vaji, da bi se obvaroval nove nesreče. Čuvanje tradicij osvobodilnega boja pa obenem opozarja, da smo vedno pripravljeni braniti našo neodvisnost, kajti ko smo postavili naše borbene prapore v vrste borcev za mir, smo s tem pokazali, da smo za pošten mir, za spoštovanje vsakega naroda, nikakor pa za mir — za vsako ceno, na račun življenja in življenjskih pogojev katerega koli ljudstva.

Veličastne proslave ob Dnevu vstaje in celjskem prazniku

Celjani bodo tudi letos praznovali združeno »Praznik mesta Celja« (obletnica ustanovitve I. Celjske čete na Reševni pri Sentjurju) s praznikom »Dneva vstaje« in bodo tako s proslavami začeli 19. julija.

Na predvečer Praznika mesta Celja — 19. julija — bo ob 20. uri pred celjsko železniško postajo promenade koncert godbe na pihala ZPD »France Prešeren«. Na ta večer bodo slavnostno razsvetlili tudi Stari grad, na vseh bližnjih hribih pa bodo zagoreli kresovi.

20. julija — Dan praznika mesta Celja — pa bo ob 9. uri v Mestnem gledališču slavnostna seja Občinskega ljudskega odbora Celje in Obč. odbora ZB NOV. Ob 9.30 bo žalna komemoracija pri grobnici narodnih herojev na Slandrovem trgu.

Zenske pa bodo tekle po Slandrovem trgu, Ljubljanski cesti, Trgu svobode, Muzejskem trgu, po brvi čez Savinjo v Mestni park do drsališča.

Poleg tega je občinski odbor ZB NOV Celje pripravil na podlagi sporazuma z nekaterimi športnimi organizacijami in telesovzgojnimi društvi razpored celjskih športnikov in telovadcev, ki bodo na Praznik mesta Celja s svojimi štafetami ponesli male lovorove vence na razna grobišča in spominske plošče. Zbor vseh štafet bo ob 9.15 pri grobnici narodnih herojev. Vence bodo položili na grobove talcev v Frankolovem, pred spominskimi ploščami v Skofji vasi, pri rudniku Pečovniku, v Storah, pred spominsko ploščo na Rakunovi hiši (Ljubljanska cesta), pred Starim piskrom, na Trgu svobode, pred spomenikom pri pošti, pred spomenikom na dvorišču doma »Partizan« v Gaberju, na partizanskih grobovih mestnega in okoliškega pokopališča, pred spominsko ploščo I. Celjske čete na Teharjih ter pred spominsko ploščo na peronu železniške postaje.

Zvečer na Praznik mesta Celja bo ob 20.30 v Mestnem parku (v primeru slabega vremena pa v Mestnem gledališču) slavnostno razvite zastave Občinskega odbora ZB NOV. Po razvitu zastave, ki bo povezano s kratkim kulturnim programom, bo na istem prostoru ljudsko veselje.

V dneh od četrta (18. julija) pa do vključno 22. julija bo na strelišču v (Nadaljevanje na 2. str.)

VSEM BORCEM, VSEM OBČANOM OBČINE CELJE, HKRATI PA VSEM PREBIVALCEM NAŠEGA OKRAJA ČESTITA K OBČINSKEMU PRAZNIKU MESTA CELJA IN DNEVU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA

Uredništvo in uprava „CELJSKEGA TEDNIKA“

Pogled po svetu

Povzemimo na kratko, brez ugotavljanja notranje zveze, najvidnejše dogodke zadnjega »dekameron«, »zadnjih desetih dni.

Z razorožitvijo ne gre nikamor, pozitivno je le to, da se o njej govori. Besed pa res ne manjka in oba duellanta z obeh bregov, Stassen in Zorin, izkazujejo pri predlogih o odlaganju orožja enako nezaupljivost, kakor jo ugotavljamo pri jemanju orožja v roke. Pred nekaj dnevi pa je razorožitvena retorika v Londonu doživela v teh pasjih dneh mrzel tuš iz arsenala gospoda Dullesa, ki je dejal, da ni govora o kaki bistveni spremembi ameriške politike do Kitajske, češ da ta vodi politiko, ki ne odgovarja ameriškim standardnim načelom o mednarodni morali. V skladu s tem Stassen zavlačuje odgovor na sovjetski predlog, ki govori o takojšnjem prenehanju atomskih poskusov, obrača svoj rapir s predlogom, da bo tudi konec proizvodnje, ki omogoča atomsko oborožitev, zapleta vprašanje zračne inšpekcije, na katero pa je baje pristal celo Adenauer, verjetno le zato, ker je prepričan, da do nje nikoli ne bo prišlo.

Istočasno z mlačnim občutjem v pododboru za razorožitev pa gredo mnogo bolj od srca oborožitvene akcije. V Nemčiji bodo začeli z letalsko industrijo, zločinski firmi Messerschmidt in Heinkel sta že v obratu. Nemški start na status velesile v okviru evropske plačilne unije je tako učinkovit, da ni dvoma, kako bo na cilju. Evropske države ta hip dolgujejo Nemčiji 20,2 milijard mark, kar je astronomska številka. Nemci terjajo večji izvoz kapitala in upoštevanje temeljnega načela o finančni rentabilnosti. Oni lahko, saj jim gospodarstvo cvete — za to so že poskrbeli finančni mogotci, predvsem pa ameriški, da bi na kritični meji Evrope bil na ogled postavljen njihov raj. Nemčija dobiva atomsko proizvodnjo, v ZDA pa so preizkusili novo nuklearno napravo, izvedli atomski alarm, med katerim so poskusili tudi s preselitvijo ameriške vlade v 30 različnih zaklonišč s 1500 funkcionarji. Torej tudi defenzivna priprava za atomsko vojno.

V ECOSOC so pretekle dni povedali mnogo lepših načel, ki pa v praksi, žal, ne bodo prišla v poštev. Na Dunaju so zborovali evropski socialisti, uganili marsikakšno pametno, duhovito. Med drugim enfant terrible angleških laburistov Bevan: »Ne vem, zakaj naj bi bil Cadillac boljši od Rolls Royca.« Bevan ima prav, ampak Amerikanci so zdaj na bližnjem vzhodu močnejši kot Angleži in, kdor ima last, ima tudi oblast, in seveda tudi narobe po dialektični logiki. Mikavno pa je vedeti, da v resolucijo ni prišla zahteva po osvoboditvi vzhodnih dežel, čeprav so nekateri socialisti terjali, da se to podčrta.

Med Bonnom in Moskvo bo menda prišlo do popajnanj, tudi glede vrnitve Nemcev, ki žive v SZ. Tu so se izvršile velike spremembe v vladi, spremembe, ki svetovni reakciji niso preveč všeč, kajti tej gre bolj na roko avtoritarna, siva, dogmatična diktatura kakor human, demokratičen, živ in življenjski socializem. Laže se je boriti proti komunizmu, ki si ga žele le redki, brezdušni samoglavci, kakor pa proti komunizmu, ki oprošča, ospobaja, ki je privlačen za množice in dobrodošel razvoju svobodne človeške osebnosti.

V Alžiru — nič novega. Coty se je v Alžaciji odločno izrekel zoper vmešavanje Amerike. Na 10 let je bil obsojen Basaga Butaleg, ki je vzdrževal zvezo med alžirskim osvobodilnim gibanjem in francosko vlado. Zaradi zvez z uporniki! Vojni kurati utemeljujejo s krščansko moralno mučenje ujetnikov in pripornikov, češ, od resnega zasliševanja lahko dobimo koristne informacije o »banditih«. Vendar naj bo mučenje brez sadizma! O »sveti Tomaž Akvinski, ideolog inkvizicije, ki je predpisovala mučenje in smrt cerkvenih žrtev — brez prelivanja krvi in jih je zato sežigala! Namen posvečuje sredstva, manjše zlo, jezuitska morala — v Alžiru ali pri beli gardi na Kranjskem! In da bi bilo mučenje bolj »spontano«, oborožujejo še francoske kolone!

Indija preživlja hudo gospodarsko preizkušnjo. Proračun ima 3 milijarde rupij deficita, investicije jo bremene,

BO ALI NE BO?

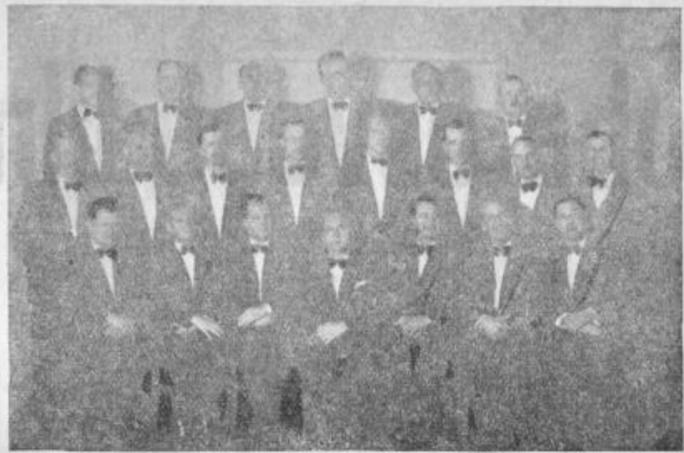
Celjski Komorni zbor na prvem mestu
Bleščeč uspeh Celjanov v Langollenu

Vso jugoslovansko javnost, najbolj pa seveda nas Celjane, je presenetila vest, da je na mednarodnem tekmovanju folklornih, pevskih in instrumentalnih skupin v Langollenu (Anglija) celjski komorni zbor pod vodstvom prof. Ego Kuneja dosegel prvo mesto. Vest nadalje poroča, da je Jugoslavija dosegla prvo mesto tudi v instrumentalni glasbi, medtem ko so zmago s folklornimi plesji odnesli Romuni.

Kaj več trenutno ne moremo poročati, da pa bi si mogli predstavljati vrednostni obseg tega podviga celjskih

pevcev, naj vas spomnimo, da je to tekmovanje v Langollenu ena najkvalitetnejših prireditev vsako leto. Tja pošljejo večinoma vse države sveta svoje najboljše zборе, folklorne skupine in instrumentalne orkestre. Običajno nastopa po 200 zborov, ki se med seboj kosajo za naslov prvaka. Če imamo torej pred očmi ta dejstva, potem se nam uspeh Komornega zbora pokaže še v toliko lepši luči.

Odkrito povedano, takega uspeha res ni nihče pričakoval. Res je, da ni v naši ožji domovini ljubitelja petja, ki bi zbo-

Okrajni odbor Zveze komunistov
Okrajni odbor Socialistične zveze
Okrajni ljudski odbor Celje in
Okrajni odbor Zveze borcev NOB

čestitajo prebivalstvu okraja, borcem in aktivistom NOB, kolektivom in organizacijam
K PRAZNIKU VSTAJE SLOVENSKEGA LJUDSTVA
tople in borbene pozdrave pa pošiljajo prebivalstvu in borcem mesta Celja k njihovemu
OBČINSKEMU PRAZNIKU

Veličastne proslave ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

Lisicah tekmovanje strelskih družin v množičnem streljanju.

Veliko slavje pripravljajo tudi za dan 21. julija, kjer bodo odkrili spominsko ploščo pri Podvršnikovih v Zavrhu nad Smartnim, kjer je bil ustanovljen prvi odbor OF na tem področju. Spominsko ploščo bodo odkrili ob 14. uri.

Kot v celjski občini, pripravljajo organizacije ZB tudi po ostalih občinskih celjskega okraja svečane proslave Dneva vstaje. Lep kulturni spored je pripravil občinski odbor ZB NOV Planina pri Sevnici, ki bo na predvečer Praznika vstaje. Isti večer bodo tudi zažigali

Amerikanci so zaradi indijske državno kapitalistične (do neke mere socialistične) orientacije igrajo zgolj na pakistansko karto. Nasprotniki progressa bi radi v Aziji izolirali Indijo, Sirijo in Egipt. Pri tem pritiskajo na želedec in na Kitajsko, ki kljub sovjetskim posojilom z veliko težavo prenaša vrsto nasprotij, nastalih zaradi izgradnje zaostale dežele.

Dogodkov je še cela vrsta, poteze časa pa se lahko razberemo tudi iz zgoraj naštetih, čeprav, »čas in voda ne čakata na nikogar« (Time and tide wait for no man, kakor pravi stara kitajska podoba.)

krosove po sosednih hribih. 22. julija pa bodo množični izleti članov ZB v partizanske kraje.

Občinski odbor ZB Smarje pri Jelšah je pripravil praznovanje 22. julija v povezavi z osnovnimi organizacijami ZB v Podčetrtku, Pristavi in Kozjem. Pred Dnevom vstaje — 21. julija — bodo organizirali partizanski pohod na Rudnico, znan partizanski kraj. Sodelovale bodo partizanske patrolje iz Kozjega, Buč, Polja ob Sotli, Loke pri Žusmu, Pristave, Podčetrška in Zagorskih sel. Vse patrolje se bodo sestale ob 9. uri pri posestniku Tajnikarju pod Rudnico, kjer bodo dobile navodila za napad na Rudnico. Po napadu bo zbor vseh patrolj. Po slavnostnem govoru bo sledila prosta zabava. Ob tej priložbi bo Strelska družina iz Smarja organizirala tudi strelske tekme. Dne 22. julija bo partizanski pohod v bližnje okolice, kjer bodo patrolje obiskale partizanske kraje. Ena skupina bo šla na Sladko goro, druga na Vinski vrh, motorizirana skupina pa na Trakošćane in Borl.

Osnovna organizacija ZB NOV Mozirje bo 21. julija ob 15. uri priredila v Smihelu nad Mozirjem partizanski miting. Bogat spored bo zajemal pevske in telovadne točke ter uprizoritve enodejanke »Koražja velja«. Po zaključnem sporedu bo veselo ljudsko rajanje.

Osnovna organizacija Ljubno ob Savinji bo skupno z invalidsko organizacijo obiskala partizanske kraje v bližnji okolici. V Rečici ob Savinji pa pripravljajo »Partizan« pester spored v povezavi z osnovno organizacijo ZB. Tudi tu bodo organizirali obiske v partizanske kraje.

V Rogoški Slatini bo 22. julija slavnostna akademija v veliki dvorani Zdraviliškega doma. Na programu bodo poleg slavnostnega govora o pomenu praznika recitacijske, pevske in glasbene točke. Podobno proslavo bodo imeli tudi Rogatčani v dvorani hotela »Pošte«.

V Konjicah pripravljajo poleg interne proslave obiske v partizanske kraje, predvsem v predele Pohorja in Spitaliča, kjer bodo članski sestanki z bivšimi borci in ostalim prebivalstvom. Bivši borci bodo tudi obiskali družine, ki so jim med NOB največ pomagale.

Podobne proslave bodo organizirali tudi v ostalih občinskih, vendar nam točnejši programi še niso znani.

Galicija vabi!

V okviru proslave Dneva vstaje pripravljajo Krajevni odbor Zveze borcev NOV Galicija velik partizanski miting v vasi Zavrhu pri Galiciji. Na predvečer proslave bodo po okoliških hribih zagoreli kresovi in pokali možnarji, nato pa bo zbor ob tabornem ognju. Na dan proslave, 21. julija, bo ob štirih zjutraj budnica. Miting se bo začel popoldne ob 14. uri. Na hiši, kjer se je l. 1942 osnoval prvi narodnoosvobodilni odbor v tem kraju, bo prvi aktivist-domačin tov. Cilenshek Rudi-Vrankar, odkril spominsko ploščo. Na sporedu bodo še govori, recitacije pionirjev osnovne šole Galicija, nastopi pevskih zborov itd. Igrala bo domača godba na pihala.

Občinski odbor Zveze borcev Zalec bo izkoristil priložnost za pogostitev najboljših in najstarejših veteranov — sodelavcev narodnoosvobodilnega gibanja.

Borci in aktivisti, ki so bili med vojno v teh krajih, bodo gotovo z veseljem prišli obujat spomine na »osvobodeno ozemlje« in se pomudili pri »Mesarju«, »Pri cerkvi«, »Pri brajdi«, »Brku«, »Snapsku«, »Detelji« in ostalih hišah s partizanskimi ilegalnimi imeni. Krajevni odbor Zveze borcev v Galiciji vabi bivše borce, aktiviste in ostale, da se v velikem številu zberejo v Zavrhu.

Za jed, pijačo in dobro voljo je vse poskrbljeno.

Šoferji so praznovali

Prejšnjo soboto so se zbrali pred postajo šoferji s svojimi okrašenimi avtomobili in tako zaključili praznovanje svojega stanovskega praznika.

Parada motornih vozil, ki se je odvijala po celjskih ulicah, je bila pestra in zanimiva. Sodelovalo je okoli sto motornih vozil, med njimi so bile tudi enote JLA in avtomobili »Betona«. Verjetno najmanjši in obenem najstarejši pa je bil avtomobil, last tov. Zajca iz Košnice, ki je žel splošno zanimanje. Ko so potihnila motorna vozila, je predsednik Združenja celjskih šoferjev otvoril zborovanje. Med ostalimi govorniki je po-

zdravil zborovanje tudi predsednik centralnega odbora Združenja šoferjev in avtomehaničev tov. Cerej. Po slavnostnem govoru je prejel priznanje kot najboljši šofer tov. Vinko Krivec. Priznanja in pohvale pa je dobilo še devet drugih šoferjev.

Iz vsega tega zborovanja je bilo opaziti, kako se celjski šoferji trudijo, da bi postrlili disciplino na cesti in varovali z avtomobili, ki jim jih je družba zaupala v upravljanje.

Posebnost parade po celjskih ulicah je bilo to, da so usmerjali promet naši pionirji.

Okrašena vozila, s katerimi so šoferji sodelovali v paradi po Celju ob prazniku, pred železniško postajo

„KURIVO“
CELJE
Prodaja vseh vrst kuriva in nekovinskega gradbenega materiala na veliko in malo.
Centralno skladišče Celje, Mariborska cesta

Vsem prebivalcem mesta Celja čestita k prazniku mesta Celja kolektiv
Plinarna-vodovod in razsvetljava
Celje, Ljubljanska cesta

Veliki dnevi
Oktobrske revolucije
16.—17. julija
Revolucionarno ogorčenje petrograjskih delavcev in vojakov je poredilo oborožene ulične demonstracije proti vladi, za prehod oblasti v roke sovjetov. Reakcionarne čete Janckerjev in oficirjev so streljale v demonstrante, tekla je kri. Vlada kliče s fronte najbolj zaostala vojaška enota, da bi razorožila revolucionarno petrograjsko garnizijo.
18. julija
Pohod proti boljševiški partiji. »Pravda« in drugi organi boljševikov prepovedani. Aretacije vidnih funkcionarjev partije. Protij Leninu in članom CK je bila sfabrirana obtožba zaradi »veleždaje«. Lenin je prisiljen preiti v ilegalo. Protirevolucija vzdiguje glavo po vsej deželi.

K prazniku mesta Celja čestita vsemu delovnemu ljudstvu mesta Celja kolektiv
Avtobusnega prometa, Celje

MESTA OB SAVINJI SVETLI DNEVI

Jutri slavi Celje svoj občinski praznik. 20. julij pomeni našemu mestu toliko kot materi rojstvo najljubšega otroka, kajti v bolečini in trpljenju se je takrat porodilo najsvetlejšo zgodovinsko obdobje v njegovem petstoletnem obstoju. Temu obdobju posvečamo naslednje vrstice:

Plamen, ki je pregnal temo iz src ...

Ko so po celjskih ulicah zaropotali nacistični škornji in ko so na vrata domov zavednih Slovencev potrkale gestapovske pesti, so tisoči in tisoči trepetali pred neznano črno usodo. Čeprav so ljudje vedeli, da ima vsako zlo svoj konec, jih je malo, ki bi v teh težkih trenutkih poznali pot, ki naj ljudstvo osvobodijo težke more, zatiranja, mučenj in prelivanja krvi.

Ljudem naznanil, da se tudi v strogo zasadenem mestu začenja upor in boj za svobodo podjarmljenih ljudstev in ker so bili ti prvi borci komunisti, tudi boj za osvoboditev delovnih ljudi. Nepolna dva meseca po tem, ko je okupator »odkljukal«
Jugoslavijo v seznamu dežel svojega bojnega pohoda, se je na naših tleh, kot povsod po Jugoslaviji, bitka šele začela.

Težka, toda zmagovita je bila borba

Ti redki rodoljubi in borci za pravice delovnega človeka so bili cvet naroda, ki so desetletja poprej trpeli pod knuto neljudskih režimov samo zato, ser so malemu človeku želeli ustvariti lepše življenje.

20. julija so se nedaleč od Celja zbrali komunisti in ustanovili I. celjsko četo in nekaj dni za tem je v prvi akciji zgorel z žitom obložen kozolec v Bežigradu, ki je bil pod nemško upravo.

To je bil plamen, ki je vsem zavednim

Svobodno mesto v svojem naglem razvoju ...

Ko je okupator bežal od nas, so se poslovili kot nemčurji in petokolonaši. Celje se je rešilo nevšečne in zajedljive golazni. Po stoletjih potujčevalnih obdobjih, zatiranja nacionalne in socialne svobode, po kratki dobi vladanja neljudskih režimov lastne krvi se je tudi naše lepo mesto otreslo vsega, kar ga je nekoč omadeževalo in tlačilo.

Mi, ki živimo v tem mestu, smo skoraj že pozabili, kakšno je Celje pred vojno bilo. Saj se že skoraj ne spominjamo njegovih, z rečnim kamenjem tlakovanih cest. S Starega gradu se nam nudi panorama mesta čisto drugačna, kot smo jo gledali pred šestnajstimi leti. Le pogledjmo malo nazaj. Celjska gim-

Nič več ni zaustavilo osvobodilnega gibanja. Ne kri in trpljenje v »Starem piskru«, ne nasilne selitve z rodne grude v taborišča. Gozdovi okoli Celja so bili vsak dan bolj polni borcev. Slovenski sinovi so padali, toda svobodni, z orožjem v rokah. Kolikor bolj krvav je bil okupator, toliko večji je bil plamen osvobodilnega boja. Kljub terorju in izdajam so bili osvobodilni odbori za Celje vedno na celjskih tleh in najbližnji vrhovi so bili predstraža pratiszanskih ozemelj.

nazija je bila na periferiji, saj se je mesto zaključilo že pri »Ojstrici«. Kje so bila takrat naselja v Novi vasi, na Dečkovi cesti, na »otoku«, kje Selce in drugi, popolnoma novi mestni predeli. Komaj šestnajst let.

Ko srečate brhko šestnajstletno Celjanko, pa ste ji kar nevoščljivi za njeno mladost in svežino, pomislite tudi na to, da je tudi ona preživela surovost vojne in razrušenja, da se je po dneh osvoboditve igrala v zaraščenih ruševinah in bo morda čez nekaj let na balkonu »nebotičnika«
na »otoku«
kazala svojemu prvorojencu zazidan in s parki prepleten prostor, kjer se je njen starejši brat šel dolge indijanske pohode.

5:5 v industrijski tekmi ...

Zakaj je Celje v teh nekaj letih tako močno naraslo? Nič čudnega. Mesto, ki je v novih pogojih postalo močnejši družbeno politični in kulturni center kot kdajkoli. Glavni vzrok pa je brez dvoma gospodarskega pomena, kajti industrija se je močno razširila.

Pred vojno sicer res ni štrlelo nad Celjem kaj dosti manj dimnikov kot danes. To je res. Toda sodobna industrija ne pozna okajenih velikonov. Kdor ne verjame, naj šteje z nami. Steli bomo samo izrazito večje industrijske objekte:

Leta 1941: Tovarna emaljirane posode, Cinkarna, Tekstilna tovarna (sedaj »Metka«), bivši Brauns (sedaj »Aero«) in »Žična«.

Novo od leta 1941 dalje: Tovarna or-

ganskih barvil, Tovarna tehtnic, Tovarna finomehanike »Idro«, Tovarna pohištva in Železarna Store.

Zakaj Store. Zato ker tam pač ni skoraj ničesar več, kar bi spominjalo na bivšo kovačijo. Kar pa je, gotovo odtehtajo nove naprave v Cinkarni, ki po svojih izboljšavah tudi ni več podobna predvojni. Sicer pa tudi ostale tovarne predvojne datuma niso ostale enake kot poprej. Vse so se razširile, povečale število zaposlenih, predvsem pa visoko dvignile proizvodno zmogljivost.

Tako torej izgleda ta industrijska tekma v našem mestu. 5:5. Razlika pri tem rezultatu je samo, da je prvi polčas trajal blizu 100 let, drugi pa komaj dvanajst let, ki jim moramo odšteti še leta obnove.

Pred dvema leti so bile na prostoru med Ljubljansko cesto in Savinjo še njive, grmovje in kostonjev drevored. Danes je ta predel, ki ga imenujemo »otok«
večidel že zazidan, in kot »napoveduje«
bližnji načrt, bo kmalu ves posejan s stavbami

Velik razmah kulturnega in prosvetnega življenja ...

Pravzaprav še ni tako zelo dolgo, ko so v Celju razvili prapor slovenskega pevskega društva in ko se je začela razvijati slovenska kulturna dejavnost v čitalnicah. Pred dobrimi sto leti so v Celju gledali prve slovenske diletantске predstave. Danes ima mesto svoje poklicno, od kleti do strehe obnovljeno gledališče. V celjskih prosvetnih društvi deluje nekaj tisoč ljudi. Ta dru-

štva žanjejo uspehe. Godalni orkester je znan po vsej državi, pevci komornega zbora pa so se pred dnevi izkazali v svetovnem merilu. V Celju deluje dolga vrsta pomembnih kulturnih delavcev in umetnikov. To so mojstri besede, igre, dleta, čopiča, glasbe. Med temi so vsem Slopencem znana imena: Fran Roš, Vladimir Levstik, Fedor Gradišnik, Egon Kunej, Dušan Sancin, Ciril Cesar in še

Za turizem kot nalašč ...

Da je Celje izhodišče za turiste po naši prelepi domovini, to samo ponavljamo, kar nam dopovedujejo tudi drugi. Toda Celje je tudi samo zase turistična točka s svojimi znamenitostmi, lepo lego, turističnimi napravami in čudovito okolico. V seznamih svetovnih turističnih agencij Celje ni neznano ime. Toda turizem je za Celje vendar še stvar bodočnosti, čeprav bližnje. Precej mu je še treba, predvsem sodobne urejeno gostinstvo, prvenstveno seveda v pogledu prenočišč, pa tudi drugače. Našemu gostinstvu, ki je v pogledu estetske in higienske urejenosti močno napredovalo, bo treba dati več privlačnosti v vseh ozirih. Pa pustimo te stvari. Pogoji za turizem so pri nas odlični. Malokatero mesto ima tako lepo okolico. Oko se razveseli, pa naj pogleda kamorkoli. Proti Savinjski dolini urejeno kmetijstvo daje sodobno vaško idilo. Južni del je zaprt za gorami. Ko bo speljana cesta čez Svetino in Celjsko kočo, se bo našemu »pešturizmu«
priključilo še »avto-planinarstvo«. Le nekaj pa Celjani ne bodo pozabili. To, da je napredek »po-

kvaril«
Savinjo. To, nekaj bistro gorsko reko bo treba »ozdraviti«. Industrija in rudarstvo, ki kalita njene vode, bo morala ta očitek končno izbrisati.

Dobro uro za pridnega pešca od središča Celja in pot vas pripelje v gorsko pokrajino, kot da ste dolge kilometre od naselij in prometnih zvez

Borcem, organizacijam Zveze borcev, vsem kolektivom in organizacijam, meščanom in častnim meščanom iskrene čestitke k **PRAZNIKU DNEVA VSTAJE IN OBČINSKEMU PRAZNIKU**

ter želje za še večje uspehe, delovne zmage, srečo in mirno življenje!

Občinski komite ZKS
Občinski odbor SZDL
Občinski odbor ZB

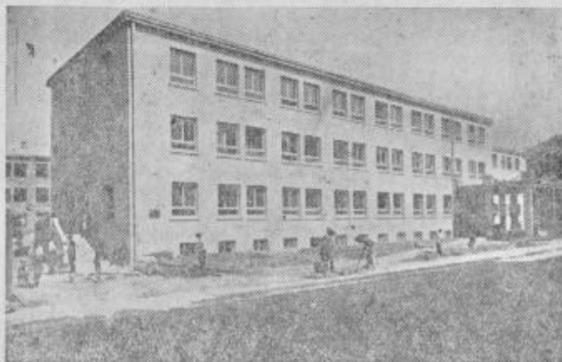
Občinski ljudski odbor
Celje

Zdravstveno središče širokega zaledja ...

Nekajkrat širše sicialno zavarovanje kot pred vojno je pri nas dalo osnovo za nagel razvoj zdravstvene skrbi za delovnega človeka. Vsek starejši Celjan se bo spomnil, kako majhna je bila na primer celjska bolnišnica. Razen enega trakta, ki so ga za vojaške potrebe zgradili Nemci, je vse, kar za nekajkrat povečuje prostornost te ustanove, zgrajeno po vojni. Toda gradnja še ni dokončana. Ko bodo vse predvidene stavbe dograjene, in ko se bo »podnajemnik«
(Občinski ljudski odbor) preselil v lastno

hišo, bomo v Celju imeli enega najlepših zdravstvenih središč.

Toda če bi govorili samo o prostorninah, bi streljali mimo glavnega cilja. Nikakor ne smemo pozabiti, da je na splošno zdravstvena služba pri nas, seveda ne samo v Celju, nekajkrat širša in mnogo kvalitetnejša in to od preventivne do najbolj zapletenih kurativnih storitev. In vendar, še vedno premalo. Celje prehitro raste v veliko mesto in z njim vred se hitro razvija njegovo široko zaledje.

Tudi sedanja »občinska hiša«
bo slej ko prej služila svojemu pravemu namenu

Stane Terčak:

Ob prazniku 1. Celjske čete

Zbornik dokumentov in podatkov narodnoosvobodilne vojne jugoslovanskih narodov ne omenja točnega datuma ustanovitve I. Celjske čete. Po izjavah še živečih prič prvoborcev je bila ustanovljena 20. julija 1941 na Resevni. Ta dan si je Celje izbralo za svoj občinski praznik.

PRIPRAVE ZA USTANOVITEV I. CELJSKE ČETE

I. Celjska četa je bila prva partizanska edinica na celjskem območju. Šele nekaj dni po ustanovitvi Celjske čete sta bili dejansko ustanovljeni tudi Revirska in Savinjska četa.

O pripravah za ustanovitev čete pripoveduje tov. Jožica Hribarjeva naslednje: »Bilo je nekako sredi julija 1941, ko me je poslal tovariš Ivan Plaskan, prvi ilegalce Savinjske doline, in še ne-

kateri komunisti k Novakovim v Sentjur po orožje, ki se je po njihovih informacijah baje tam nahajalo. Preboldski komunisti so hoteli izvesti akcijo na žandarmerijsko postajo v Preboldu in Braslovcah. Pri Novakovih sem se sestala tudi s Petrom Stantetom, s katerim sem bila povezana že v bivši Jugoslaviji. Pri tej priliki me je povabil, naj grem z njim proti Resevni, kjer je bil Ivan Novak. Pri kmetu Muleju smo potem vsi trije prenočevali. Naslednji dan smo šli na Resevno in poiskali primeren prostor, kjer bi lahko četa taborila. Nato sva se midva s Petrom vrnila, Ivan Novak pa je ostal tam. Nekaj dni nato smo se zbrali pri kmetu Muleju: Franjo Vrunč, Peter Stante, Ivan Skvarča, Jože Turk, Ivan Novak, Karel Vovk, Miro Verčkovnik, Jože Mlakar, Mirko Širca, kmet Mulej, moj mož Rudi in jaz.

mnogi, ki se iz dneva v dan bolj uveljavljajo.

In šole? Pred vojno smo imeli gimnazijo, ekonomsko šolo in poleg osnovnih šol še dve šoli srednje stopnje. Danes imamo poleg teh še učiteljske, srednje medicinske šole, industrijske šole, vrtnarsko šolo, glasbeni šoli in šole učencev v gospodarstvu. Na Polulah je zrasla nova osnovna šola, kmalu pa bo pod streho tudi trgovska šola. Kljub temu pa je vprašanje šol in izobraževanja mladine eno izmed najbolj perečih.

Ne smemo pozabiti na delovanje Ljudske univerze, šole za odrasle in vrste občasnih sistematičnih tečajev. V jugoslovanski kulturni javnosti brez dvoma beseda Celje zveni s pomembnim prizvokom.

To pa seveda ni vse. V Celjanih živijo načrti. Nekatere stvari so jim prišle v kri. Če jih danes odlagajo zaradi trenutnih težav, bodo jutri gotovo izvršene. Nove šole, kulturni dom »Svoboda«, Glasbena šola, ureditev in razširitev Mestnega muzeja, razstavnih paviljon itd.

Nad petdeset raznih društev z izredno važnimi nalogami ...

Poleg političnih organizacij, ki usmerjajo in vodijo vse družbenopolitično delo, deluje v Celju nad petdeset raznih strokovnih, kulturnih, športnih in drugih društev, katerih naloge se med seboj prepletajo. Zmanjkalo bi nam nrostora, če bi jih naštevati, kaj šele, če bi hoteli opisati vsaj najvažnejše naloge in uspehe, ki jih imajo. Sicer pa se njihovi uspehi jasno vidijo povsod, vsak dan in ob vsakem koraku. Našemu mestu pa je verjetno najbolj posvečeno Opleševalno in turistično društvo. Velik del zasluga, da je Celje zaslovelo kot lepo, čisto in urejeno mesto, gre ravno našim požitvovalnim opleševalcem. Prosvetna društva, predvsem »Svoboda«, imajo ne le izrazito kulturno poslanstvo, temveč tudi izobraževalne in politično vzgojne naloge. In koliko jih je še. Nad petdeset in vsako skoraj enako važno.

Mesto športa ...

Če pogledate s terase restavracije na Starem gradu, ki jo je treba tudi šteti med pridobitve našega časa, kažejo obkrožene zelene ploskve med naselji, da je Celje res mesto športa. Toda te naprave veliko manj, kot prizadevanost celjskih športnikov in njihovih članov. Od »Partizana«, preko atletskega društva in raznih »sezonskih«
športnih društev, vsi žanjejo lepe uspehe. Lorgar, Vipotnik, Zupančič, Lešek, Važič, Slamnikova. Ta imena pozna vsak otrok, ki še ne zna brati »Poleta«. Le-ti in še mnogi drugi so ponesli slavo jugoslovanskega športa, ob njej pa tudi Celja, daleč v svet. Takša bodočnost se morda obeta tudi plavalcem, saj bo njihov »drugi dom«
kmalu gotov. Toda ne samo uspešni atleti, predvsem množičnost športa v našem mestu daje Celju epiteton »mesta športa«.

Močno se zavedam, da v teh vrsticah nisem povedal vsega in še to, kar sem, zelo površinsko. Šestnajst let ni dolga doba. Šestnajstletna Celjanka se komaj dobro zaveda, da živi. Toda razvoj in rast našega mesta je tolikšna, da bi za teh šestnajst let bilo treba res zgodovinarja z njegovo vztrajnostjo in natančnostjo.

Brez zadržka pa lahko trdim, da je teh šestnajst let najpomembnejša doba v zgodovini mesta ob Savinji. Mesto, ki se ponaša s heroji kot so Vrunč, Slander, Franc Leskošek-Luka, Peter Stante-Skala, mesto se ponaša z zaslugami svojih častnih meščanov, mesto o katerem statistika piše, da se je število njegovega prebivalstva v dvanajstih letih podvojilo, mesto z vsemi svojimi gospodarskimi, političnimi, kulturnimi in športnimi uspehi pač lahko proslavlja s ponosom svoj praznik prerojenja. Praznik, ko je v trpljenju in krvi stopilo na pot k svetlejšim dnevom.

c. k.

Ob prazniku 1. Celjske čete

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tukaj se nam je pridružila po nekaj dneh kurirka Hermina Seničarjeva in kmalu nato še dva Arabca.

V kotlini sem kuhala za četo, pomagala pa sta mi Arabca. Za kuhanje smo imeli prenosni vojaški kotel. Doblili smo ga pri Novakovih, z mastjo vred, ki so jo imeli na vrtu zakopano. Za kuhanje žgancev nam je služila velika skleda, ki jo je pozneje hranil kmet Mulej. (Kotel in skleda se zdaj nahajata v oddelku NOB). Iz kamnov smo si naredili ognjišče. Po posebnem rovu smo speljali dim v jarek, da nas ne bi ždal. Kruh smo dobivali pri kmetu Muleju in Novakovih. Z Arabcema smo se sporazumevali s pomočjo angleškega slovarja, ki ga je prinesel Milan Boršič.

PRVA AKCIJA: POŽIG CATERJEVEGA KOZOLCA V BUKOVZLAKU

Celjska četa je preko aktivistov in kurirjev vzdrževala zvezo s Pokrajinskim komitejem, ki je imel v tej prvi dobi svoj sedež v Mariboru. V tem času je vzdrževal zveze s partizani v Savinjski dolini prof. Leon Novak, ki je bil povezan tudi s Celjsko četo. Poleg drugih zadev je bila naloga čete požig vseh nemških gospodarstev in zasledovanje kulturnobundovcev.

V nočeh 4. in 5. avgusta 1941 so bila požgana prva od Nemcev zaplenjena posestva v Savinjski dolini. To so prve partizanske sabotažne akcije večjega obsega.

Na našem terenu sta opravili te akcije Savinjska in Celjska četa. Prva je začela z akcijami Celjska četa, naslednjo noč pa je nastopila tudi Savinjska. Celjska četa je zažgala Čatrov kozolec v Bukovzlatku v neposredni bližini Celja. Savinjska pa tri objekte, in sicer v Šmartnem ob Paki, Dobrteši vasi in Levcu.

Poročilo žandarmerijske postaje o požigu v Bukovzlatku se v prevodu glasi:

Žandarmerijska postaja Store, okrožje Celje, Spodnja Stajerska. Dnevnik št. 377

Store, dne 6. avgusta 1941.

Političnemu komisarju za okrožje Celje v Celju. Zadeva: Macun Karel, osumljen požiga.

Dne 4. VIII. 1941 ob 0,25 uri je opazila žandarmerijska patrulja višjega stražmojstra Franca Seereiterja in pom. policista Franca Mekinda iz smeri Čatrovega posestva v Bukovzlatku št. 4, občina Teharje, svit ognja, ki je verjetno bil znamenje požara. V bližini sta ugotovila, da gre resnično za požar. Bližnja gasilska društva, kakor tudi oskrbnik in osebje, so bili obveščeni, oziroma prebujeni in so se lotili gašenja. S tem hitrim alarmom je bilo mogoče preprečiti večjo škodo. Zgoraj je samo 50 m dolgi in 8 m široki kozolec, v katerem je bilo približno 90 t sena, 5 vozov, dve stiskalnici za seno bližino 12.000 RM. Ta škoda je krita z oskrbnik Ivan Bežjak ocenil na približno 12.000 RM. Ta škoda je krita z zavarovalnico.

Posestvo sestoji iz malega, gradu podobnega, stanovanjskega poslopja in potrebnih gospodarskih zgradb. Obsega 147 ha in je last Ivana in Tee Cater, ki sta bila nedavno izseljena. Zdej upravlja to posestvo postavljeni komisarjski vodja Hans Woschnagg.

Iz poizvedovanj po vzroku požara se da sklepati, da gre za požig, ker je kozolec na več mestih istočasno gorel in bil pri bližanju žandarmerijske patrrole v vsej svoji dolžini že v plamenih.

Kozolec je stal na skrajnem koncu gospodarskih poslopj in je bil ograjen z lesenim plotom. Ker so tik ob njem stala gospodarska poslopja, je grozila nevarnost, da tudi ta zajame ogenj. Po poizvedbah je bil osumljen požiga tam že pet mesecev kot kravar zaposleni Karel Macun, rojen 20. XI. 1898 v Šmarjeti, okrožje Maribor, in v Grajeno, okrožje Ptuj, pristojen in aretiran.

Nanj pada sum, ker se je proti več delavcem prejšnji večer sumljivo izrazil: »Zdej pa grem pit, sobo pa lahko vi zaklenete, mene itak ne bo več nazaj, jutri pa boste že nekaj slišali.« Razen tega je bilo njegovo obnašanje v zadnjih treh tednih nenavadno, kajti ves ta čas ni spal na svojem ležišču.

Ker so v naslednjih nočeh ob sabotažnih akcijah bila tudi v drugih občinah zažgana posestva, ki jih upravljajo komisarjski vodje, je treba sklepati, da so požigalce pri tem delu vodili isti motivi. Macun sam tajni zvezo s požigom. Bil je aretiran in izročen kaznilnici v Celju.

V povezavi s službenim mestom Kriminalne policije v Celju nadaljujemo z razčiščevanjem tega primera. Nadaljnji rezultat bomo naknadno javili.

Zandarmerijski postajni vodja: Petzl

Iz gornjega žandarmerijskega akta mi razvidno, da bi postaja bila že obveščena o partizanih v svoji bližini, dočim zasledimo v žandarmerijskih poročilih iz Savinjske doline navedbe o neznanih komunistih. V Šmartnem ob Paki, kjer je pri sabotažni akciji sodeloval tudi prvoborec Ludvik Zupanc-ivo, so na nekoga možkega, ki se je kretal v bližini poslopja, tudi streljali.

Kako so izvedli požig Čatrovega kozolca, opisuje partizan Celjske čete Karol Vovk iz Stor takole: »Ko sem bil še doma v Stora, me je Peter Stante-Skala obvestil, da bodo povsod pričeli s sabotažnimi akcijami in naj tudi jaz nekaj storim. Hotel sem postaviti na tračnice med Storami in Sentjurjem železno cokoljo za iztirjenje vlaka. V Stora nisem mogel priti do cokolje. Sel sem v Sentjur, pa tudi tam je nisem mogel dobiti. Zato njegove naloge nisem mogel izvesti. Ko pa je bila četa ustanovljena, smo pričeli z akcijami. Dogovorili smo se, da bomo zažgali Čatrov kozolec. Mi smo to posestvo imenovali Bežigrad. Doblili smo nekaj sveč in odšli: Franjo Vrunč-Buzdo, Peter Stante-Skala, Hermina Seničar in jaz. Okrog polnoči smo se približali kozolcu. Zažgali smo ga na treh mestih. Kozolec je bil poln žita in sena, tako da ni bilo težko podtakniti ognja s svečami. Franjo Vrunč-Buzdo je zažigal na enem koncu, Peter Stante-Skala v sredini, jaz na drugem. Her-

mina Seničar je stala na straži. Imela je nalogo, da strelja na vsakega mimo-idočega. Bilo bi lahko precej nevarno v primeru, če bi se akcija kako zavlekla. Okoli enih zjutraj so tam okoli delavci hodili na delo. Slo je vse po sreči. Ko smo podtaknili sveče v suho snopje, se je takoj vnelo. Ves kozolec je bil v trenutku v plamenih, tako da smo komaj zlezli izpod njega. Z vso naglico smo se umaknili proti Čatrovim opekarnam. Vrunč, ki ni poznal poti, je padel v jarek in smo ga s težavo potegnili iz njega. Umikali smo se preko Blagovne—Ogorelca—Kompol proti Resevni.«

- 0 -

I. Celjska četa je delovala od 20. julija do 27. avgusta 1941 na terenih v okolici Celja. Po borbah v Slivnici, Resevni in Javorniku so zadnji borci pod komando Vilča Slandra propadli v Zavškovem mlinu v Sempetru. Njihova ožgana trupla počivajo na pokopališču v Sentrupertu.

IGO TRATNIK

Sonce se je nagnilo za gore

Ležal je na robu gozda. Na desno od njega je za podrtim debelom slonel postaren možak z zelenim lovskim klobukom, ki ga je imel poveznjenega na levo uho. Poznala sta se že en dan, pa si še nista povedala imen. Mož si je z roko razgrnil brado okoli ust, kakor bi rabil prostor za pridušeno kletev. To je znal imenitno povedati. Potem je začel zvijati cigareto iz časopisnega papirja in drobtin, med katerimi je bilo tudi nekaj tobaka. Fant ga je z zanimanjem opazoval, dokler se mu niso od zehanja zasolile oči.

Celo noč sta hodila skupaj. Bila sta nekje na koncu kolone, ki se je kakor preganjan volk plazila skozi temo. Nad glavami so se kot skozi raztrgano preprogo videle svetle lise oblakov. Pot se ni videla, dala se je samo otipati z nogami. Ure in ure je že trajal pohod. Fant bi se najraje vlegel in poslal vse skupaj k vragu. Blatna ilovica se je pri vsakem koraku oklenila čevlja in ga šele po težkem naporu spustila. Fantu se je zdelo, da ga hoče ustaviti. Saj bi se, pa se je sključena postavila takoj zaletela vanj in ga prisilila, da je stopal naprej in se zaletaval v nahrbtnik pred sabo. Nekje v globeli je šumel potok in dražil lačne misli, ki so se neutrudno vrtele okoli pečenega mesa s krom-

Nekaj korakov pred ležečima se je začel travnik in segal vse do samotne gorske kmetije, ki je bila videti kot prazno mravljistišče. In potem je bil samo še gozd, vse do doline, po kateri so vodile ceste, železnica... so bile vasi in mesto, domači ljudje, hrana in... sovražnik. Takoj za dolino so bili spet gozdovi in skalne gore.

»Koliko časa si že pri nas?« je vprašal bradati.

»En dan.«

Okoli kmetije se je nekaj zganilo. Kopica ljudi v dobro znanih uniformah se je razvrstila v strelce in previdno krenila navkreber.

»Streljaj šele, ko bom jaz začel.« je rekel mož.

Nemci so prišli že tako blizu, da se je dalo ločiti obraze. Fantu se je zdelo, da ne leži, ampak stoji na planem. Nemci ga vidijo; vsi merijo vanj in...

V strahovitem streljanju, ki je prihajalo iz gozda od vsepovsod, so se mu misli ustavile. Čutil je samo puško v rokah in udarec kopita v desno ramo. Nemci so obstali kot pred nevidnim zidom, padali, tekli po travniku navzdol... preostanek čete se je potajil za zidovi kmetije.

Torej tako gre to, je pomislil fant.

»To ni dobro,« je rekel bradati. »Zdej vedo, kje smo.«

Fant mu je pritrldil, čeprav ni vedel, kaj bi moral storiti, da bi bilo dobro. Ni vprašal. Vedel je, da mora predvsem paziti na puško in strelivo.

»So nas obkolili?«

Bradati ga je pogledal in dolgo ni odgovoril.

»Kar boj se,« je rekel. »Pravico imaš. Tudi jaz sem se bal, ko sem prvič ležal takole.«

»Se ne bojite več?«

»Tudi na strah se človek privadi. Potrpi. Če boš še dolgo živ, se boš že privadil.«

»Vas res ni strah?«

»Velikokrat sem že bil v obroču, pa sem se vedno izmazal. Tudi danes se bomo prebili.«

»Vsi?«

»Nekaj že.«

Oblaki so se razklenili. Sonce se je zalesketalo na zaledenem skalovju gora.

»Jih vidiš?« je rekel bradati.

»Nemci? Kje pa so?«

»Onkraj gora sem doma.«

Dve uri so Nemci z nepretrganim topniškim ognjem obstreljevali rob gozda, nato je nastalo nekaj trenutkov mučne tišine. Množica zelenih postav se je pognala v strahovit juriš po travniku navkreber. Zastonj. Spet topniški ogenj... juriš... topniški ogenj... juriš...

Nenadoma je prišlo. Gozd se je že zaviljal v mrak in obljubljal rešilno temo.

Vprašal ga je, če bi morda kadil. Mož se ni zganil. Izpod las mu je pritekel droben poteček.

Pohod! Gremo naprej! Preživeli so vstajali in hoteli pokopavati mrtve. Pokraj podrtega debela je fant izkopal jamo, dovolj veliko, da bo bradati lahko sede spal.

Krvavordeče sonce se je nagnilo za gore. Videti je bilo, kakor bi se v ognju stapljalo z njimi.

»Onkraj njih sem doma...«

Vsem svojim cenjenim strankam čestita k prazniku mesta Celja
Grobelnik Dominik
Finomehanika za popravilo računskih in pisalnih strojev, CELJE, TOMŠIČEV TRG 10

Občinski sindikalni svet, Celje

čestita za občinski praznik mesta Celja — vsem delovnim kolektivom k doseženim uspehom, ki so plod velikih fizičnih in umskih naporov, ki jih naš delovni človek vlaga v svoje vsakodnevno delo z delavskim družbenim samoupravljanjem, zavedajoč se, da ustvarja sebi in bodočim pokolenjem lepše življenje.

TRGOVSKO PODJETJE ZA TEKSTIL IN GALANTERIJU NA VELIKO

„Tkanina-Galanterija“ V CELJU

čestita k občinskemu prazniku mesta Celja in se svojim cenjenim odjemalcem najtopleje priporoča

„NOVA CVETLIČARNA“

Celje — Zidanškova ulica 22

čestita vsem svojim cenjenim odjemalcem za občinski praznik mesta Celja

ŽELEZNIKAR MARJAN

elektroinstalater

CELJE, Stanetova ulica 19

čestita vsem svojim cenjenim strankam za občinski praznik mesta Celja in se priporoča za nadaljnji obisk

KNJIGARNA
SOLSKÉ KNJIGE
UČILA
PAPIRNICA
MUZIKALIJE
TISKOVINE

Naša knjiga

CELJE — Stanetova ulica 10

čestita vsem delovnim ljudem in svojim cenjenim odjemalcem ob priliki občinskega praznika mesta Celja

Trgovsko podjetje

„JADRAN“

Celje, Stanetova ulica 15

nudi iz svojih zalog vse vrste oljnatih in suhih barv, firneže, razredčila ter vse ostale kemične proizvode po najnižjih dnevnih cenah.

Čestita za občinski praznik mesta Celja vsem odjemalcem

DELOVNIM KOLEKTIVOM, ORGANIZACIJAM, USTANOVAM IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM, ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK MESTA CELJA

Tovarna „AERO“ - Celje

Slovenska pesem pod istrskimi bori

Okrog 400 partizanskih otrok iz celjskega okraja bo letos letovalo v Rovinju. Te dni se je vrnila prva skupina otrok. Zdravi, zagoreli in okrepljeni enoglasno izjavljajo: »Nikoli ne bomo pozabili prijetnega življenja pod istrskimi bori.«

Kot vsako leto, je Okrajni odbor ZB Celje tudi letos preskrbel za otroke padlih borcev in žrtev fašističnega terorja prijetno letovanje ob istrski obali. Vse organizacijske priprave za letovanje partizanskih otrok so letos brezhibno potekale, tako da je bilo ob prihodu prve skupine otrok v Rovinju že vse pripravljeno. Taborno vodstvo uspešno urejuje in usmerja delo, vzgojni kader pa se trudi, da v prisrčnih, sproščenih razgovorih s posamezniki spozna živ-

se kratkočasi z lepo knjigo, šahom ali drugimi igrkami. Pa tudi vsakovrstne rekvizite imajo na razpolago.

Ko so prišli, je bilo med njimi kakih 20 neplavalcev. Danes plavajo vsi. Voda jih precej izčrpa in nič čudnega ni, da sedejo h kosilu z »želodci brez dna« (kot se rade izražajo kuharice). Kuharice to volčjo lakoto že dobro poznajo in pripravijo takšne zaloge, da hrane ne zmanjka, četudi se posameznik oglasi z menažko tretjič ali četrtič pri kuha-

naprtil težak nahrbtnik. Nekoč pa se nam je le čudno zdelo, da je tako voljno nesel nahrbtnik v visok hrib. Kar topil se je v znoju in sopihal v breg. Pri tem pa se je nekam skrivnostno muzal in ni hotel nikomur izdati, kaj pravzaprav prenaša. Čez ves Bezovik je z veseljem prenašal tovor in niti počiti se mu ni dalo. Vse tovariše je mučila strahovita radovednost in komaj smo čakali pristanka. Posedli smo v krog — oči vseh so bile uprte v Drejca in njegov nahrbtnik. Ko je postavil nahrbtnik na tla, smo ga vsi obkolili. Opazil je našo nestrpnost, se skoro ves čas smehljaj in začel skoro z obredno svečanostjo odpirati svoj nahrbtnik. Počasi seže z roko v notranjost — važen smehljaj ni izgubil z njegovega obraza — in privleče ven svaljk, ovit v stanoli papir. »Čokolada!« — se prešerno zasmeje. Toda predstavljate si lahko njegov razočarani obraz, ko spozna, da je prenašal s tako sladko potrpežljivostjo — zaboj grafito.

Otrokom ni dovolj samo en doživljaj — najmanj tri mora Striček povedati vsak večer. Zato prosijo dalje in ga skoro kar priganjajo k pripovedovanju. »Bi hoteli slišati najbrbričjeji doživljaj mojega partizanstva, ko nas je 65 tovarišev že smrt držala v krempljih, pa smo se razen enega vsi rešili?« Seveda kar sto glasov zakličo hkrati: »Da, ja, seveda Striček, pripoveduj!«

»Na pobočju Pugleda smo imeli partizani več bunkerjev. Obkoljeni smo bili od vseh strani od belogardistov, ki so bili v Bezoviku, v sredini vasi in pri Urhu. Vsak dan so nas prišli obiskat, pa smo jih uspešno odbijali. Neke noči, 23. decembra, sem pekel kruh za partizane v Kovačevem mlinu. Ko je bila peka gotova, sva s Polhom nabasala v vrečo kakih 180 štruc in jih hotela odnesti v nov bunker, kjer so naju čakali partizani. Ker pa je bilo zelo megleno, sva se odločila počakati jutro kar v starem, zapuščenem bunkerju, ki je bil nekoliko oddaljen od novega. Kruh sva položila ob bore in se stisnila v jazbino. Jaz sem puško odnesel s seboj, tovariš pa jo je pustil zunaj. Kmalu zaslišiva neko premikanje v bližini. Prišla sta tovariša Murko in Stefan, katera je v bunker prignala ista misel — počakati tukaj, da se megle razprše. Kmalu se nama je pridružil še tretji tovariš Dragar. Stisnili smo se v ozek prostor in zadremali. Ob svitanju sem se prebudil in predlagal Polhu, ki je bil najbližje zaslona, naj odrine »vrata«. Ko je pokukal ven, se je kmalu sklonil nazaj in dejal: »Striček, belogardisti so menda tukaj.« To je povedal nadvse mirno, prav tako mirno pa smo tudi mi sprejeli neprijetno novico. Čudno, kako je človek v najdoločilnejših trenutkih miren! Ta čas smo tudi ostali pokukali na plano in videli pred našim skrivališčem gozd belogardističnih nog. »Ali vas imamo?« so se nam zarezali v obraz. »Seveda nas imate!« »Se predate?« »Seveda se predamo!« sem odgovoril in stisnil puško pod ramo. Ta čas me je sovražnikova roka že zagrabila za brado (nosil sem dolgo brado) in me vleklja iz jame. Druge roke so pridno mahale po meni, vlekli so me ven, za puško me pa je nobeden ni prijel. Ko sem bil že skoro zunaj, pritisnem petelin in sprožim. V tem preplahu so se iz jame izvlekli tudi ostali tovariši. Ker se je meni posrečilo uteči — če bi danes znal tako teči, bi gotovo bil svetovni prvak — je bila vsa pozornost obrnjena name in tako sta utekla tudi Polh in Stefan. Rešil se je tudi tovariš Murko, le da so mu belogardisti levo nadlakt popolnoma zdrobili. Peti tovariš je žal obležal mrtev, zadet od 16 strelcev. Tovariši našega bataljona so slišali streljanje in pritekli na pomoč ter belogardiste temeljito namlatili. 36 belogardistov — kot smo pozneje zvedeli — je bilo v tej borbi, pa niso mogli pokončati petih partizanov, ki so jih

„Kolonisti“ v Bočni

GOJENCI MLADINSKEGA DOMA »MIHE PINTERJA« NA TABORJENJU

Da, taborišče, naše skrite želje. Kolonizacija in prestopanja nas vseh, ki bomo prvi živeli pod šotori. Oborožitev je popolna; od pasu vise noži in sekirice. Franc, ali profesor, kakor mu pravijo, zaradi mirnega vedenja in odličnih ocen v šoli, nosi torbo polno knjig. Tabornik mora marsikaj spoznati in vedeti.

Sprejem v Bočni je bil več kot svečan. Strele so se kot pisani trakovi vijugale po nebu. Lilo je kot iz škafa. »Slab začetek, dober konec« — je preproško izjavil Jure, ki je velik optimist.

Oni, ki so se nastanili v šoli, obdani z gozdovi, so skozi velika okna vpili na tabornike stoječe na dežju: »vse imate, celo — lisjake — se nazivate, čolne pa ste pozabili doma. To je razjelo »Crnega panterja« — tako je njegovo taborniško ime — da je takoj izdal povelje: »Šotore na rame, vzemite ključavo in žago — naprej!« Do večera je po zaslugi dežja že marsikateremu taborniku padlo srce na nepravdo mesto. Glasno pa tega ni nihče povedal.

V šoli je bilo že vse urejeno: Spalnice, kuhinja, ambulanta, pisarna. V jedilnici je dišalo po svežem kmečkem kruhu.

Novost je bila trobenta, ki je klicala na vstajanje. Jutranjo telovadbo je skozil meglu pozdravilo sonce. »Saj sem rekel,« je dejal Jure. Nad taboriščem je zaplapolala zastava. Strumen pozdrav in resni obrazi. Na ognjišču je vzplapolal ogenj. Usta lezejo k usesom. Naš taborni ogenj! Vsak si želi s palico drezati v žerjavico. Pepe, ki nosi naslov »humorist« pripravlja prvi program. Naj bo vesel, kakršna je naša mladost. Spre-

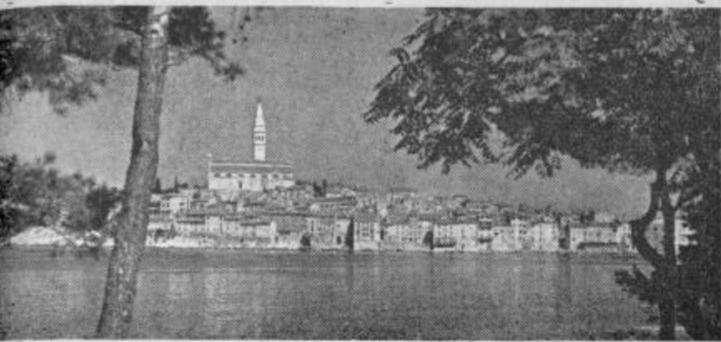
zrak in voda. Hrano je težko nabaviti, posebno sadje. Preglavica je že to, da smo razdeljeni. Plan dela je prečitana vsem. Dve uri na dan pripadajo izpopolnjevanju izobrazbe. Osebjaja je malo. Pri vsakem delu pomagajo otroci. Z izletu izpopolnjujemo gornji program. Prva je bila na vrsti Menina planina. Nato Zgornja Savinjska in Logarska dolina. Ura počitka in tekma v odbojki proti odraslim iz Beograda. Našemu najmanjšemu, ki je z nekaj uspešnimi skoki rešil žogo, se imamo zahvaliti za zmago. »Strašni smo«, je izjavil Brane, ki nima veze s fizikuro.

»Šala je zdrava, šala mora biti,« so rekli »Lisjaki« in sredi noči spečim kolonistom v šoli pobrali obleko in jo razobesili na vrvi za šolo. Maščevanje je lahko, če straža zaspi. »Lisjaki« vstajajo brez omej.

Kako smo sprejeli taboriška imena, ne bo nihče pozabil. V temni noči je sredi klisure, na skali, ki jo obliva hudournik, zaprasketal ogenj. Okoli sedi rod »Lisjakov«, nem in miren. Prvi spregovori starosta. Nato drugi. Zarez v roko, da priteče kri, ni majhna stvar. Ime se napiše na košček lubja, katerega vržejo v ogenj. »Moje taborniško ime naj bo: »Beli bober«, »Moje »Sepavec«, »Moje »Zvezdica«. To je dogodek. Po takem dogodku se težko zaspi. Tudi iznenaden nočni napad da veliko govorenja in neznani junaki se rodijo v njem.

Ob večerih nas obiskujejo domačini, kateri so nas lepo sprejeli in se radi razgovarjajo z nami.

Po nekaj dneh bivanja v taboru nihče ne ve, katerega smo in kateri dan je. Vse prehitro gre čas. Večraj smo bili

V tem lepem obmorskem mestu na Istrskem polotoku preživljajo počitnice partizanski otroci našega okraja

ljenske cilje in probleme partizanskih otrok. Vodstvo tabora skrbi predvsem za to, da je kolektivno življenje mladih tabornikov čim bolj pestro in prijetno, da poglobljajo vzgojo, ki je pri nekaterih pomanjkljiva, širijo duševno obzorje mladine in krepijo individualne sposobnosti pri posameznikih, da se lahko sproščeno kulturno izživljajo. Tako so za Dan borca kar mimogrede nastudirali bogat program s 14 točkami, ki bi nudil doživetje tudi najbolj kritičnemu opazovalcu. Zelo navdušeni so otroci tudi za izlete in ekskurzije in so si tako že ogledali vse znamenitosti Rovinja in sosednih otokov.

Trenotno letuje v Rovinju 138 otrok padlih borcev iz celjskega okraja. V senčnem borovem gozdičku je razvrščenih več »četvorčkov« in »osmercev«, nekaj pa tudi prijetnih lesenitnih hišic. Kuhinja je odlično urejena in daje visokokalorično hrano svojim oskrbovancem. Mladina ima tudi svojo bolničarko, ki pa k sreči nima dosti dela. Razen manjših prask in rahlih prehladov ni bilo nobene bolezn.

Od časa do časa »presenetijo« kolonijo tudi prijetni obiski iz Celja in Ljubljane. Tako jih je te dni obiskal tov. Bartoncelj od Glavnega odbora ZB iz Ljubljane, od Celjanov pa so otroke obiskali skrbni varuhi tov. Efenka in tovarišica Helena od Okrajnega odbora ZB, od Mestnega odbora pa tov. Ložtrk in tov. Presinger. Vsi so se pohvalno izražali o odličnem vodstvu tabora in pravilnem in prijetnem življenju partizanskih otrok na tem letovanju.

SKRŽATI SO JIH PREBUDILI

Prvi topli žarki jutranjega sonca so osvetlili veje borov in v trenutku prebudili stotine istrskih skržatov, ki domujejo v tem gozdnem gaju. Monoton skržetanje, ki ne preneha vse do sončnega zatona, pa počasi zbujajo tudi deco pod šotori. Tu in tam pokuka razkušana glavica izza »zavese« — in ker je v sosednjih šotorih le še preveč spokojno, smukne hitro nazaj. Treba se je pač prilagoditi taboriški disciplini in čakati budnico ali pa še nekoliko zadremati. Toda do budnice (ob 7. uri) je še debelo uro časa. Smola, da se je moral Karlek danes tako zgodaj zbuditi. Od doma je navajen zgodnjega vstajanja in trdega dela. In zdaj mu je dolg čas. Tovariši v njegovem šotoru pa še tako trdno spe. Kaj ko bi pocukal Jožeta za odejo? Ta klepetec zvečer kar ne more zaspati, naj pa Karleku še v ranem jutru preganja dolg čas. Jožek se ne zga-ne. O, saj je slišal šepet tovariša »pogovarjajva se o čem« — pa se mu ne da. Obrne se k steni šotora in spi dalje. Toda — ali se ni v sosednjem šotoru nekaj zganilo? Seveda, Ložek se je tudi že naspal in prikukal na plan. Tovariša sta si šepetaje voščila »dobro jutro«. Ali bi se kaj pogovarjala, bi morda partijo šaha? Nič, saj veš — disciplina! Tovarišev, ki še spi, ne smeva motiti. Kar smuk nazaj pod odejo, da ne bo kaj narobe.

NA KOPALISČE

Presrečni so tisti, ki so se v teh dneh naučili plavanja. Tekmovati že hočejo z izkušenimi plavalci. Oko vzgojitelja skrbno bdi nad njimi. Iz vode jih skoro ni moč dobiti. Samo kratek čas posedejo na čeri, da jim vzgojitelj razdeli malico, potem pa jih vroče sonce znova prežene v vodo. Toda vzgojitelj pretiravanja ne dovoli. Treba se je utrditi tudi za sonce. Bela telesa že dobivajo bronasto barvo. Malo je tudi opeklina in »žrtev« se mora podrediti negi bolničarke. Žrtev pa ni prevelika, saj najde opečenec v zameno za morje razvedrilo v vsakovrstnih igrkah. V prijetnem hladu borovcev si pogrne odejo po tleh in

rici. Po kopanju in obilnem kosilu se otrokom kaj prileže.

POPOLDANSKI POČITEK

Tudi ta čas znajo otroci koristno porabiti. Nekateri se spravijo pod šotore in za urico ali dve zaspe. (Ti so pravzaprav redki). Drugi, starejši, se zanimajo za dnevne dogodke in zaprosijo tovariša upravnika za časopise. Mnogo fantov in deklet tudi rado prebira knjige. Citajo vsak zase, ležeč na mehkih tleh, ali pa naprosijo dobrega čitalca, da jim prebira odlomke iz partizanske literature. (Knjiga »Med Mrzlico in Dobrovljami« jim je zlasti priljubljena). Pa tudi drugih iger na taborjenju ne manjka. Fantje najdejo prijetno zabavo v streljanju z zračno puško ter nogometu. Dekleta rada igrajo rokomet in badmington. Tudi igra »med dvema ognjema« jim je zelo priljubljena. Žog imajo več, da pridejo vsi na svoj račun in da ni preprirov. Seveda pa ima tabor tudi svojega harmonikaša, ki jih v popoldanskem odmoru ter v večernih urah pozabava. Otroci se, kajpak, ob zvokih harmonike tudi radi zavrtje.

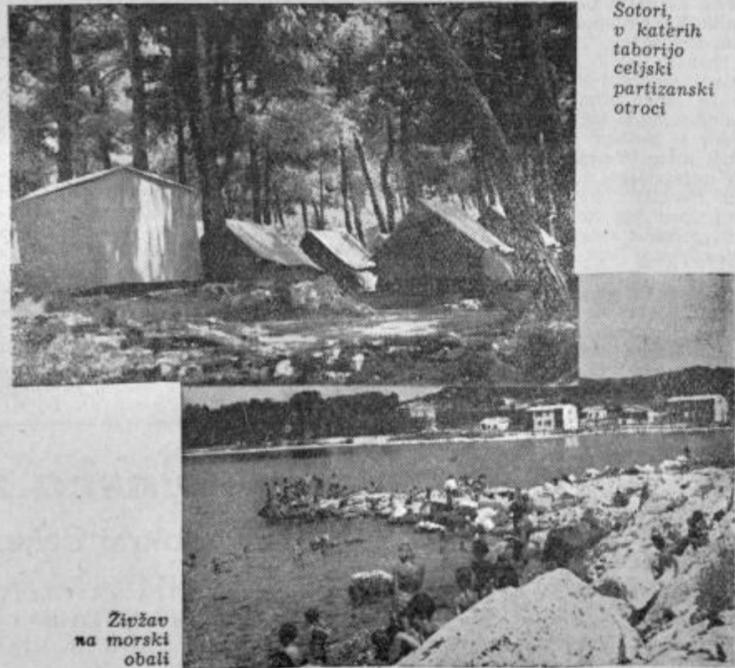
STRICEK PRIPoveduje...

Menim, da pomeni otrokom poleg kopanja v morju, veliko, vsakodnevno doživetje tudi pripovedovanje tov. Defarja Branka, ki nosi partizansko ime »Striček.« Tako ga tudi otroci nazivajo. Striček je doma iz Blatnega vrha pri Jurkloštru in je partizanal od aprila leta 1942. Za svoje zasluge v NOV je dobil dve odlikovanji — Medaljo za hrabrost in Orden zasluge za narod.

»Kje smo že ostali,« navadno začne vsak večer svoje pripovedovanje, da vidi, kako se otroci zanimajo za dogodke in kako si jih zapomnijo. Kar več glasov se hkrati sliši in vseprek ponavljajo zgodbe prejšnjega večera.

Striček že pričenja. Grobna tišina vseokrog.

»Danes vam bom povedal, kako je neki lenuh v partizanih gor plačal.« V partizanih smo imeli poleg hrabrih in požrtvovalnih partizanov tudi redke izjeme lenuhov, ki so se radi izognili težjemu delu. Po ofenzivah nam je sovražnik rad postavil neeksplozirane bombe. Mi smo jih zbirali in nosili Italijanom nazaj. Takemu delu se je naš »zabušant« rad izognil in si je le redkokdaj

Šotori, v katerih taborijo celjski partizanski otroci

Živžav na morski obali

Rod »Lisjakov« se je zbral pred šotori

la podi dečke od dekliskega šotora. Nje iznenadeni vsi, ko smo pri sporazumevanju z Morzejevimi znaki prečitali: »Se tri dni imamo do odhoda.« Nato smo s signaliziranjem, da, tudi to znamo, ugotovili: »Škoda!«

Mladinska knjiga

KNJIGARNA IN PAPIRNICARNA
Stanetova ulica 5 — Telefon 21-95

NA DROBNO
IN DEBELO

SOLSKE KNJIGE, VSE SOLSKE POTREBSCINE,
TISKOVINE, PISARNISKE POTREBSCINE,
VELIKA IZBIRA ANTIKVARICNIH KNJIG,
ODKUPUJEMO ANTIKVARICNE KNJIGE!

Gostinsko podjetje „GABERJE“ Celje

sprejme za takojšen nastop samostojno kvalificirano kuharico z daljšo prakso. V poštev pridejo samo one, ki s pričevali dokažejo svojo kvalifikacijo. — Interesentke naj se javijo na upravi podjetja.

imeli že v rokah! Samo naša hladnokrvnost v usodni minuti nas je rešila. Ura se bliža pol deseti. Čudno, otroci še niso zaspani. Vztrajajo pri tem, da imajo pravico še do ene zgodbe. Seveda se da Striček pogovoriti, saj je za spanje določena deseta ura.

»Pa še eno kratko o Borisu, ki je 39 ur prebil v snegu. Iz te zgodbe boste videli, koliko človek lahko zdrži, če ima močno voljo do življenja.

V Stanetovem vrhu smo postavili bolnišnico. Bilo je po razpadu Italije. V tisti zimi smo hudo stradali. Imeli smo le še dve vreči suhih gob, ki smo jih kuhali brez soli in masti. Končno so tudi gobe pošle. Snega je zapadlo preko 2 metra. Ko smo iskali izhoda iz zadrege, se je javil neki Boris iz Ljubljane, da bo šel s smučmi v Inlaufu po hrano. Med potjo ga je slegel zameled. Ko smo čakali njegovega povratka, smo slišali v bližini

zamolklo stalno streljanje. Morda strelja Boris, smo pomislili. S tovarišem Ivanom sva šla v smeri streljanja. Bila sva malodane skrita v snegu, vendar sva se prebijala dalje. Kakih 400 metrov od naše bolnišnice je Ivan pri neki bukvi opazil črno piko, ki se je prikazovala in izginjala. Streljanja ni bilo več slišati. Prišlo mi je na misel, da je morda Boris pod snegom in da je črno znamenje njegova puška. Nisva se motila. Boris je bil zasut pod snežno odejo. Ni bil več pri moči, da bi strelal, premikal je le še puško in tako hlastal po zraku. Ko sva ga odkopala, je bil že povsem trd. Ko sva ga oribala in spravila k zavesti, je pokazal toliko življenjske volje, da je kar sam prišel do bolnišnice. Drugi dan pa je bil že zdrav.

Zdelo se mi je, da se je Stričku začelo prej dremati kot otrokom, zato je zaključil pripovedovanje za ta večer.

CELJSKA OPEKARNA CELJE

SPODNJA HUDINJA 24

Poštni predal 8 — telefon 26-05

čestita vsem delovnim ljudem
in svojim cenjenim odjemalcem
za občinski praznik mesta Celja

RESTAVRACIJA

„NA-NA“ CELJE

čestita vsem delovnim ljudem
za občinski praznik mesta Celja

s svojimi obrati:
TURSKA MACKA
DALMACIJA
in gostilna VOVK

„Vina Kaper“

CELJE, Prešernova ulica 2

čestita za občinski praznik mesta Celja svojim gostom in
abonentom in vsem delovnim ljudem

GOSTINSKO PODJETJE

„MAJOLKA“

CELJE — Prešernova ulica 5

čestita za praznik mesta Celja
vsem delovnim ljudem

Mlinsko podjetje

CELJE — Titov trg 3

čestita za občinski praznik mesta Celja
vsem delovnim ljudem

DELOVNI KOLEKTIV VELETRGOVSKEGA PODJETJA
S ŠPECERIJSKIM IN KOLONIALNIM BLAGOM

»POTROŠNIK«

CELJE — Tomšičev trg 3-a

čestita vsem cenjenim odjemalcem ob priliki občinskega praznika
mesta Celja in želi plodonosnih uspehov

Okrajni zavod za socialno zavarovanje V CELJU

čestita vsem delovnim ljudem
ob priliki občinskega praznika mesta Celja

Stane Terčak:

Da ne pozabimo...

22. julija 1942 je okupator ustrelil
na malem dvorišču Starega piskra
100 talcev, med njimi tudi 16 žena.

STARI PISKER — MUČILNICA

Tam, kjer so še danes sodni zapor
okrožnega sodišča v Celju, je bil pred
več stoletji samostan celjskih minoritov.
Ti sodni zaporji imajo v ljudski govo-
rici še danes ime Stari pisker. S tem
imenom je tesno povezanih deset in
deset tisoč naših najboljših ljudi. Že v
bivši Jugoslaviji je protiljudski režim
zapiral v celice Starega piskra naše
najboljše ljudi — komuniste. V teh sod-
nih zaporih so čakali na sodbo za svoje
progressivno delo prvi komunisti l. 1929.
Tukaj je bil l. 1934 eden največjih komu-
nističnih procesov na čelu z narod-
nim herojem Slavkom Slandrom. V teh
celicah je čakal na obsodbo od takrat-
ne žandarmerije obstreljeni medicinec
Blaž Röck-Biba, eden najnaprednejših
komunistov-organizatorjev Saleške do-
line. V teh zaporih so se pokorili za
napredne ideje Mica Slandrova in mno-
gi drugi. Celice Starega piskra so skr-
bele, da ni zmanjkalo arestantov v zlo-
glasni Sremski Mitrovici.

Okupator je zasedel Stari pisker na
Veliki petek l. 1941. V zaporih je bilo
takrat okoli 200 kaznjencev. Večino teh
so takoj izpustili, le nekaj kriminalcev
so odpeljali v graške zapore.

čenhj nekateri priznavali stvari, ka-
terih nikoli niso storili, samo za to, da
bi preiskava bila prej končana, bodisi
s smrtjo ali koncentracijskim tabori-
ščem.

Na sodnem procesu leta 1947 proti
zadnjemu šefu gestapa na Spodnjem
Stajerskem Kurtu Stageju je bilo kot
dokaz nezasiščenega mučenja naših lju-
di v zaporih Starega piskra prečitano
tudi pismo dr. Jožeta Korena, živino-
zdravnika iz Mozirja, ki ga je iztaho-
tapil iz celice. Izvleček iz tega pisma se
glasi:

»Od ponedeljka dalje sem vsak dan
delež zasljanja in mučenja, ki je v
četrtki in petek doseglo višek. To so
nečloveške muke, ki jih ni mogoče opi-
sati. Morali bi samo videti hrbet, zadnji
del in podplate. Clovek bi potrdil vse
neresnične stvari, samo da se tega mu-
čenja reši. Zasljuše me Lazič. Od
četrtka na petek sem hotel napraviti
konec, pa ni šlo. Grozno je samemu
sebi vzeti življenje.«

O grozotah mučenja je bilo napisanih
več pisem, ki so se izgubila. Eden naj-
hujših primerov mučenja je doživela
Mileva Zakrajškova, učiteljica iz Smart-
nega ob Paki. Bila je ena prvih akti-
vistk, ki jo omenja v svojih spominih
v knjigi »Med Mrzlico in Dobrovljami«
pokojni spomeničar France Hribar. Mu-
čili so jo tako strahotno, da je napisala
z lastno krvjo pismo, ki je obtožnica

talce iz zaporov okrožnega sodišča v
Mariboru. Iz razglaš o streljanju tal-
cev z dne 4. septembra 1941 je razvid-
no, da ni bil nihče od ustreljenih doma
v celjskem okraju.

Po podatkih, ki so na razpolago, je
bilo na malem dvorišču Starega piskra
v Celju šest streljanj. Skupno število
ustreljenih je bilo 374.

Najhujši gestapovski teror v takrat-
nem celjskem okrožju je bil spomladi
in poleti 1942. Konec aprila in nato vse
poletje so se po izdaji začele najmo-
žnejše aretacije, ki so zajele okoli
1000 ljudi. Prizadeti so bili vsi predeli
od Kozjanskega, Rogoške Slatine do
koroške meje. V tem času je pripisoval
šef gestapa naši pokrajini tako važnost,
da je svoj sedež premedil iz Maribora
v Celje in je lahko na licu mesta odlo-
čal o življenju in smrti naših najboljših
ljudi.

V štabnem razgovoru, dne 13. julija
v Mariboru, je izjavil SS-Sturmführer
Mack:

»Preložitev sedeža komandanta
(mišljen Lurker) v Celje se je pokazala
kot zelo pozitivna... Dne 30. VI. 1942
je bilo po posebnem postopku ustrelje-
nih v Celju 67 oseb, med temi 6 žensk,
dne 7. VII. 1942 pa še 37 oseb. V zadnjih
14 dneh je bilo prijetih približno 400
oseb. Razpolagamo že z zadostnim ma-
terialom o njih. Le tega smo si pridobili
ob dosedanjih zapažanjih in preiskavah
proti drugim osebam. Moramo računati
s tem, da bo polovica aretiranih, torej
približno 200 oseb, z oddajo v koncen-
tracijska taborišča ali pa z ustrelitvijo
postala neškodljiva.«

Najstrahotnejši prizori pri streljanjih
v Starem piskru so bili dne 23. VI. 1942,
ko so med 62 talci ustrelili 6 deklet in
žena, ki so bile doma iz občine Smartno
ob Paki. Te žene so pokazale izredno
junaštvo, na strelišče so odšle s pesmijo
na ustih. Bile so: Roza Puncer, Alojzija
Primožič, Cecilija Ježovnik, Marta De-
leja, Stefka Irman in Antonija Hramec.

Naravnost barbarsko pa je bilo stre-
ljanje dne 22. julija 1942, čigar 15. ob-
letnico obhajamo te dni. Med 100 talci
je bilo tudi 16 žena in deklet. Kakor
že pri prvem streljanju, so tudi pri tem
najmnožičnejšem ubijanju naših ljudi
vse obsojence stlačili v smrtne celice.
V celici je vsak obsojenec dobil kos
papirja, na katerega je lahko napisal
poslovilno pismo domačim. Že pred
tem so jim povedali, da bodo ustrelje-
ni. V smrtnih celicah so ostali do
ustrelitve. Nato so vse odvedli na
manjše dvorišče, kjer so jim prečitali
smrtno obsodbo. Po prečitani obsodbe
je močna straža odpeljala vse obsojence
na veliko dvorišče. Tam so jih po-
stavili ob zid, pred nje pa namestili
mitraljeze z mitraljezi, da bi med ob-
sojenci ne prišlo do upora. Streljali so
jih v skupinah po pet in pet.

Vzdušja, ki je vladalo med njimi, si
sploh ni mogoče predstavljati. Talka
Marija Goričarjeva, aktivistka iz Mo-
zirja v Savinjski dolini, je med drugim
zapisala svoji materi: »...Ne bodi žal-
ostna, saj ne bo tako hudo, nas je
mного. ...Sem se vdala v to misel, da
me ne bo več.«

V srce segajoče je tudi sporočilo tal-
ca Vancija svojim staršem: »Popolne
se bom odpeljal v krsti v Gradec.«

Streljanjem v Starem piskru so pri-
sostvovali vodilni politični funkcionarji
in najpredanejši nacisti.

Po streljanju so naložili krste talcev
na tri tovorne avtomobile. Ko so avto-
mobili odpeljali krste, je iz njih še
tekla kri. Krvava sled se je poznala na
trgu in ulici, koder so vozili avtomobili.
Ustreljene talce so odpeljali v kremato-
rij v Gradec.

Značilna je izjava ravnatelja graške-
ga krematorija dr. Spengerja ob štab-
nem razgovoru 15. VI. 1942, ki nam jas-
no pove, kako grozoten obseg je zajelo
uničevanje naših ljudi, ko pravi: »Pri
pokopavanju trupel usmrčenih oseb so
se pokazale težkoče. Graški kremato-
rij ima premajhno kapaciteto, da bi
mogel sežgati vsa trupla, zato moramo
del trupel pokopavati. Zaradi pomanj-
kanja ljudi je mogoče to delo opraviti
šele po daljšem času, tako da leže trupla
po cele dneve in že razpadajo. Pri-
poročljivo bi bilo, da bi pripeljali trupla
v jutranjih urah, še pred sedmo v
Gradec.«

Kako so potekala streljanja v Starem
piskru, nam najnazorneje pokažejo fo-
tografije ustrelitev samih, ki so se
ohranile. Fotografije, ki so jih slikali
gestapovci, nam prikazujejo streljanje
dne 22. julija 1942 v Starem piskru, kar
je ugotovljeno s pričami.

Edino Celje v naši državi ima v teh
slikah neizpodbiten dokument Hitler-
jevega barbarstva in nečloveškega po-
stopka nacionalno-socialističnega re-
žima na naši zemlji z našimi ljudmi.

Tak prizor okupacijskih dni v Celju nam ne bo nikoli izblede. Strahote vojne
nam dajejo moč v borbi za mir v svetu

Prve aretirance so pripeljali v Stari
pisker 22. aprila 1941 iz Zgornje Sa-
vinjske doline, 27. aprila pa iz Vojnika,
kmalu nato pa še iz Zalca, Velenja in
ostalih krajev. V maju 1941 je bilo v
zaporih Starega piskra že okoli 700 Slo-
vencev. V času okupacije je znašal sta-
lež zapornikov 300 do 900 oseb. Po pre-
vidni cenitvi je bilo v času okupacije
v zaporih Starega piskra nad 16.000
ljudi.

MUČILNICA IN MUČILCI

Gestapo je na Spodnje Stajersko pri-
šel dne 14. aprila 1941. Naslednji dan
so njegovi organi prevzeli svoj posel,
ki se je začel z množičnim zapiranjem,
mučenjem, izsiljevanjem in pošiljanjem
naših ljudi v koncentracijska taborišča.
Vsemu temu pa je kasneje sledilo še
streljanje talcev. Vse to delo je bilo
načrtno pripravljeno s pomočjo članov
Kulturbunda in petokolonašev. Gestapo
je prinesel s seboj že tiskan seznam
vseh osumljenecv in nevarnih oseb, ki
jih je njihova obveščevalna služba
zbrala že v letih pred okupacijo. V
prvih dneh aretacij je bilo precej pri-
merov, da so imeli na teh tiskanih se-
znamih osebe, ki so že pred leti umrle.
Vodilno vlogo pri tem delu je imel nji-
hov »izvedenec« dr. Carstjanen, ki so
mu pomagali Celjani Stiger, kasnejši
nemški župan Himmer, Jelenz in drugi.
Tem se je pridružil med drugimi tudi
jugoslovanski orožniški narednik Boško
Lazič, ki je bil za časa okupacije eden
najhujših gestapovskih rabljev v Sta-
rem piskru.

Mučenja naših ljudi v gestapovskih
zaporih označujejo najmračnejšo dobo
in jih lahko primerjamo z inkvizicijo.
Lahko trdimo, da ni bilo našega člo-
veka v gestapovskih zaporih, ki ni
trpel samo telesnih mučenj, ampak je
bil izpostavljen tudi zločinom nad svo-
jim človeškim dostojanstvom. Na biv-
šem Spodnjem Stajerskem je bil naj-
bolj prizadet celjski okraj. Nacisti so
brezobzirno kršili vse mednarodne
predpise o upoštevanju človeškega do-
stojanstva z edinim namenom, da iz-
trebijo slovensko ljudstvo z množič-
nimi umori, zatiranjem, mučenjem, pri-
silnim delom, izseljevanjem, odgonom
v koncentracijska taborišča, požiganjem
slovenskih domov in plenjenjem njho-
ve imovine.

V smislu generalnih navodil naci-
stične stranke in nacistične vlade so
bili Slovenci postavljeni izven zakona.
Vse usmrtitve talcev so bile izvršene
na podlagi odločbe šefa gestapa.
Zvezni vodja Heimabunda Franz
Steindl je izjavil in štabnem razgovoru
dne 3. II. 1943 v Celju: »Firer je odločil,
da gaulaiterji kot državni strankini ko-
misarji smejo ravnati tudi zoper pravo
in zakon (pravica pesti).«

Gestapovci Zangl, Wiegeler, Avgustin
in mnogi drugi so topli in mučili naše
ljudi tako grozotno, da so po teh mu-

proti razmeram v Starem piskru. Ker
ni mogla prenašati »zaslišanj«, si je v
celici sama končala življenje.

STRELJANJE TALCEV

Najtemnejše poglavje nemške oku-
pacije na bivšem Spodnjem Stajerskem
je bilo zverinsko streljanje talcev. Naj-
več naših ljudi je bilo ustreljenih na
dvorišču Okrožnega sodišča v Mariboru
in na malem dvorišču Starega piskra
v Celju. S plakatov o ustreljenih je
razvidno, da je bil največji del ustrelje-
nih ravno iz celjskega okraja.

Prvo streljanje talcev na Spodnjem
Stajerskem je bilo dne 30. julija 1941
v bližini Dobrave pri Brežicah. Tukaj
je bila ustreljena prva skupina aktivi-
stov iz Brežic in kurirka Pokrajinskega
komiteja za Spodnje Stajersko, učiteljica
Ivanka Uranjekova iz Griž v Sa-
vinjski dolini. Kasneje v l. 1941, po po-
sebni uredbi žensk niso streljali, ampak
so jih pošiljali v razna delovna
taborišča. L. 1942 pa je bila ta odredba
zopet razveljavljena in so pod okupa-
torskimi krogli padale tudi naše
žene.

Prvo streljanje v Starem piskru je
bilo dne 4. septembra 1941 zaradi
napada na stotnika Viktorja Rohra, ki
so ga na kohanju pri Petričku v Liscah
napadli in laže ranili. Ko je celjski
gestapo utemeljeval nujnost streljanja
talcev v Celju, je med drugim v svojem
dopisu z dne 21. avgusta 1941 navajal
šefu gestapa Lurkerju tudi naslednje:
»Velik del prebivalstva ne jemlje do-
volj resno razglasov šefa Civilne upra-
ve na Spodnjem Stajerskem. Prevlada-
duje mnenje, da sporočila o ustrelitvah
teroristov ne odgovarjajo resnici in so
le slepilo, da obsojence pošiljajo le
v neko koncentracijsko taborišče, po
vojni pa da bodo spet prosti. Da bi tu-
di ti krogi razumeli resnost položaja in
nasprotnih ukrepov šefa Civilne upra-
ve, predlagamo, da se prva prihodnja
ustrelitev v celjskem okrožju prijetega
političnega zločinca izvede v Celju sa-
mem.«

Šef gestapa Lurker je vzel gornje po-
ročilo celjske izpostave na znanje. Lur-
ker ni čakal na »zajetje političnega zlo-
činca« v Celjskem okrožju. Za prvo
streljanje v Celju je ukazal pripeljati

Trgovinska zbornica

za okraj Celje, Celje

ČESTITA ZA OBCINSKI PRAZNIK MESTA CELJA
VSEM DELOVNIM LJUDEM IN JIM ŽELI
ŠE V NADALJE MNOGO USPEHOV

K PRAZNIKU MESTA CELJA

ČESTITA

VSEMU DELOVNEMU LJUDSTVU

Rudnik Pečovnik CELJE

PODJETJE

Elektro Celje

CELJE

- dobavlja potrošnikom električno energijo po najugodnejših pogojih;
- projektira, gradi in opravlja montažo daljnovodov, krajevnih omrežij in transformatorskih postaj;
- izvršuje vsa v elektro-stroko spadajoča instalacijska dela.

Čestita vsem potrošnikom za občinski praznik mesta Celja

KOVINSKO PODJETJE

CELJE, VODNIKOVA 6

s svojimi obrati

INSTALACIJE, KLJUČAVNICARSTVO
STROJNO KLJUČAVNICARSTVO
IN KLEPARSTVO

čestita delovnemu ljudstvu k prazniku mesta Celja!

TRADICIONALNA NAČELA IN NAŠE POSLOVNO PRIZADEVANJE V NAGLEM GOSPODARSKEM RAZVOJU NAM NAREKUJEJO NOVE SMERI PROIZVODNJE:

aluminijasta posoda
nerjaveča posoda
emajlirane štirioglate kopalne kadi 120 cm s sedežem
emajlirane kadi za prho
emajlirani lavaboji
emajlirani ovalni škafi
emajlirane šolske table
emajlirani pralniki z mizico
transportna mlekarstva posoda
transportna posoda za smeti
»ECONOM« lonci
sokovniki
sterilizatorji
etažna posoda
lonci za kuhanje mleka
aluminijasti pekači itd.

OGLEJTE SI NAŠE NOVE PROIZVODE NA RAZSTAVI
»CELJE 1957«

Tovarna emajlirane posode Celje

Telefon: 22-71

Telegram: Emajl Celje

Kolektiv

Lesnega podjetja „Lava“ CELJE

čestita k prazniku mesta Celja vsem svojim cenjenim odjemalcem

VSEM KOLEKTIVOM,
ORGANIZACIJAM
IN OSTALEMU
DELOVNEMU LJUDSTVU
ČESTITA K PRAZNIKU
MESTA CELJA
KOLEKTIV

Kovinotehna

CELJE — MARIBORSKA
CESTA

TRGOVSKO PODJETJE
S TEHNIČNO ZELEZNINO
IN KOVINSKIM BLAGOM

„ZELEZNINAR“

CELJE, STANETOVA

čestita k prazniku mesta Celja vsem svojim cenjenim odjemalcem

Tovarna organskih barvil Celje

NUDI TEKSTILNI INDUSTRIJI, INDUSTRIJI ZA IZDELAVO PAPIRJA TER USNJARSKI INDUSTRIJI

ZVEPLENA IN AZO BARVILA V VSEH KOLICINAH. PRICELI SMO TUDI Z DOBAVO BARVIL ZA SIROKO POTROŠNJO V DOZAH PO 1,2 IN 5 kg. KVALITETA NAŠIH BARVIL JE ENAKOVREDNA RAZLIČNIM INOZEMSKIM BARVILOM.

OPOZARJAMO NA NAŠO NOVO IMPREGNACIJSKO SREDSTVO »PENTOLAT 3 A« ZA LESNO INDUSTRIJO IN KOT DODATEK K STROJNIM JUHAM V USNJARSKI INDUSTRIJI. ZAHTEVAJTE PROSPEKTE V TOVARNI, ALI ZAHTEVAJTE, DA VAS OBIŠČEJO NAŠI PREDSTAVNIKI

PROIZVAJA OKROG STO TRIDESET RAZLIČNIH BARVIL!

Tam, kjer teče cink

Nad Voglajno so se dvigale meglice. Prav res, sem si mislil, lahko bi bilo malo topleje. Zelja se mi je kmalu izpolnila. Pri vohu me je pričakal tov. ing. Zalár. Od topilnice je zavel topel veter. Srečni ljudje, me je prešinilo. Vsaj zebe jih ne.

»Pozni ste,« je rekel inženir. »Zdaj ne bo več kaj dosti videti.« Moj obraz se je kisto raztegnil, kako ne, saj sem vendar prišel zato, da bi veliko videl. Poškili sem na uro. Bila je pet zjutraj.

Deset velikih peči, ki so prav malo podobne kuhinjskim, stoji druga za drugo v dolgi dvorani. Kakor velike pošasti zevajo s trojno žarečih odprtih in bruhajo ogenj. Stojim pri vratih in zdi se mi, da gorim. Pri pečeh pa hite delavci s svojim vsakdanjih opravilom. Dobesedno kopljejo se v znoju, delovna obleka jim kot mokre cunje visi raz telo. In vročina, vročina... 60°... 70°... 80°...

»Pa delate v takem?« sem vprašal, ne da bi pomislil. Dobro sem vedel, da si pri pečeh ne preganjajo revmatizma.

Zdaj bi moral začeti. Po stari novinarski navadi bi moral vtakniti nos v vse in spraševati, spraševati...

Gledal sem razbeljene peči, plošče v kalupih se hladečega cinka, kupe goriva in rude in... pravzaprav so me najbolj zanimali ljudje, ki z železnimi drogovimi menjavajo retorte, čistijo peči, jih na novo polnijo in z nadčloveškimi napori vsak dan bijejo boj z vročino in časom. Da, tudi tukaj je čas velik gospod. Prizor me je prevzel, da nisem spravil besede iz sebe. Pa vendar je bilo treba govoriti, saj zato sem prišel.

»Povejte mi nekaj o delu.«

Dva načina pridobivanja cinka iz rude poznamo. Elektrolitski in takozvani »stari«. Na svetu se uporabljata v približno enakem sorazmerju. Starejši način (ime nosi upravičeno, saj bo kmalu slavil dvestoletnico) je cenejši od elektrolitskega, vendar zahteva neprimerno več človeških naporov in delo v topilnici se uvršča med najtežja dela sploh. Pri pomniti je treba, da lastnosti cinka, pridobljenega po enem ali drugem načinu, niso enake. V tem je treba iskati tudi odgovor, zakaj se stari način še vedno uporablja (celo v ZDA, torej...?). Temperatura v pečeh je preko tisoč stopinj, cink se pa topi že pri precej manjši temperaturi. No, pa smó tam! Cink se zaradi visoke temperature v pečeh spremeni v cinkove pare, ki se odvedejo v posebne retorte, kjer se utekočinijo. Tekoči cink

se nataka v kalupe in... s tem je proces v topilnici končan.

Ko je govoril o retortah, se je mojemu spremljevalcu obraz razjasnil. To so okoli dva metra dolge glinaste cevi, ki morajo biti zaradi visoke temperature v pečeh zelo precizno izdelane. Inženir mi je pojasnil, da so uspeli v novejšem času podaljšati dobo njihove izdržljivosti na 22 dni, kar je izreden napredek v primerjavi s prejšnjimi desetimi. Menda ni treba poudarjati, da so s tem veliko prihranili.

»Kaj pa ljudje? Kako živijo? Kaj... Vse, vse o ljudeh.«

Delovna sila je največji problem. Ni vsak za to delo. Biti mora popolnoma zdrav, močan, dobro hranjen in ne nazadnje je važen tudi način življenja. Najboljši so doma s kmetov, ker jim med vojno v primeri z drugimi vsaj hrane ni manjkalo. To se pozna. Da, vojna! Še vedno se ne da pozabiti. Ljudje so na splošno veliko manj izdržljivi in fizično sposobni za tako delo. V topilnici so povprečno šest do osem let, potem pa opešajo in odidejo na lažja mesta in dobijo seveda temu primerno »lažjo« plačo.

»To je hud problem,« je rekel spremljevalec. »Pri nas pustijo svoje najboljše moči. Pomagamo jim, kolikor se da. Starejše nameščamo kot kurjače, ker je za to mesto potrebno veliko izkušenj, vendar vseh le ne moremo obdržati. Nismo socialna ustanova.«

Zato imamo pa druge socialne ustanove, sem zamrmral, in veliko bo treba še premisliti, da se bo za topilničarje našla zadovljiva rešitev, samo — predolgo se ne bo smelo misliti.

Teško je tudi s stanovanji. Veliko se jih vozi s kolesi iz bližnje in daljne okolice, nekateri pa celo s hribov nekje nad Dobrno, iz Rogatca itd. Delo se začne ob pol treh zjutraj, vendar je treba pripomniti, da traja samo štiri do pet ur in kdo bi tudi zahteval kaj več?!

Pripovedovali so mi, da so ljudje med delom zaradi izrednih fizičnih in psihičnih naporov zelo nervozni in občutljivi. Neredko se zgodi, da ta ali oni moralno odpove, zdi se mi, da enostavno ne more več. V prostem času so pa sijajni fantje. Zelo radi imajo lahko atletiko, kegljanje, so dobri strelci in šahisti. Zelo pohvalno je, da je na partizanskem pohodu »Ob žici okupirane Ljubljane« sodelovalo kar osem topilničarjev, iz vseh ostalih obratov Cinkarne jih je bilo pa sedem.

»Kaj pa drugi športi?«

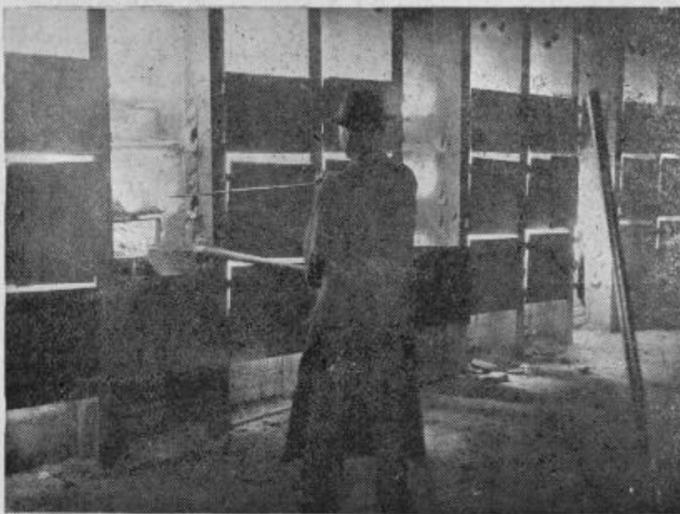
V glavnem so že prenaporni. Veste, ta hudičeva vročina človeka prekleto zdela. Spomnil sem se, koliko v tem času pišejo o »pasji vročini«, tukaj pa delavci pravijo, da se hodijo na sonce hladiti!

»In kulturno-prosvetno udejstvovanje?«

S tem je pri nas bolj težko. Sicer je zadnji čas precej bolje kot nekoč. Delavci zelo radi hodijo v gledališče. Drugeče jih morate pa razumeti, šolska izobrazba je precej nizka in način primerne kulturno-prosvetne izobrazbe je zelo težko najti. V tovarni se je sicer zelo pazilo, da so delavci na posebnih tečajih spoznali najnujnejše iz naše družbene ureditve in notranje in zunanje politike, vendar je to premalo, da bi tak delavec uspešno sodeloval v družbenem upravljanju. Veliko dela nas še čaka, da se to stanje, ki je pravzaprav velik problem, popravi.

Ko sem odhajal, poln vtisov in doživljajev, mi ni bilo žal, da sem »zapravil« skoraj tri ure. Tri ure! Meni se je pa zdelo, da je bilo vse skupaj samo bežen skok v življenje neobičajnih ljudi, polno strahovitih naporov, surovosti, težav in... človečnosti.

Tig

Teško je delo pri pečeh v Cinkarni

Kulturna dejavnost v Celju tudi v poletnem času ni prenehala

Po posrečeni zamisli in skrbno izbranim programu je dne 16. junija moški zbor DPD Svobode v Celju nudil Celjanom poseben pevski koncert celjskih komponistov. Zbor je zapel pesmi starejših pa do najnovejših celjskih skladateljev. Ipavčevim, Schwabovim in Mihelčičevim so se pridružile skladbe novejših: Radovana Gobca, Slavka Mihelčiča, Ferda Skoka, Avgusta Cererja, Avgusta Ulage, Cveta Jagriča, Toneta Teržana in Borisa Ferlinca.

S solidno izvedbo dokaj težkega in zahtevnega programa je ta zbor pokazal velik napredek, dokazal pa tudi, da je sposoben prirediti dovršene stilne koncerte. Naj omenimo še to, da je ob tej priliki njegov zborovodja, Boris Ferlinč slavil 25-letnico svojega pevovodskega dela. Pridružujemo se vsem neštetim ljubiteljem lepe slovenske glasbe z iskrenimi čestitkami z željo, da bi še dolgo uživali sadove glasbene umetnosti.

-o-

Ženski pevski zbor DPD Svobode v Štarih je po svojem marljivem in požrtvovalnem delu priredil svojim pevkam letovanje na Rabu v času od 19. do 26.

junija. Društvo se jim je za njihov večletni trud in vzpodbudo za nadaljnje delo v zahvalo oddolžilo s tem, da je iz svojih sredstev pokrilo stroške njihovega zasluženega letovanja.

-o-

V nedeljo, 14. julija je moški zbor DPD Svobode v Celju zapel v mestnem parku 20 narodnih, umetnih in borbenih pesmi. Obilna žetev njegovega dela je prišla krepkeje do izraza zlasti ob Dnevu borca, ko je imel kar 6 nastopov, med katerimi je bil najganjlivejši v Novem Celju. Tudi ta zbor bo odšel na kratko letovanje na Pag v dneh od 24. 7. do 4. 8. Vrhim pevcev želimo prijeten odhiti.

OTROŠKI VRTCI V CELJU SE VENDARLE NISO IZNEVERILI SVOJEMU NAMENU

V eni izmed zadnjih številčk našega lista smo čitali, da so se otroški vrtci v Celju izneverili svojemu namenu, češ da bodo med počitnicami zaprti. S tem bi bile prizadete tiste matere, ki tudi v tem času opravljajo svojo službo v podjetjih in ustanovah, medtem ko njihove otroke čuvajo otroški vrtci, ker nimajo n kogar, da bi jih čuvali.

Ze takrat — po sklepu »šolskega leta« je bilo poskrbljeno tudi zanje. Po medsebojnem dogovoru vzgojiteljskega osebja je bilo določeno, da bo v tem času odprt Otroški vrtec Tončke Čečeve v Gaberju, kar se je tudi zgodilo. V bodoče bo treba skrbeti za pravočasno objavo takih, za družbo koristnih ukrepov. Dobro bi tudi bilo, da bi se starši s temi ustanovami že med šolskim letom dogovorili za čim smotrnejšo ureditev vzgojnega dela.

NAJ VAS SPOMNIMO!

Če še niste poravnali naročnine za letošnje leto, storite to takoj. Nakažite dolžni znesek po položnici, ki jo kupite lahko na vsaki pošti na naš tekoči račun številka 620-606-T-266 pri Mestni hranilnici.

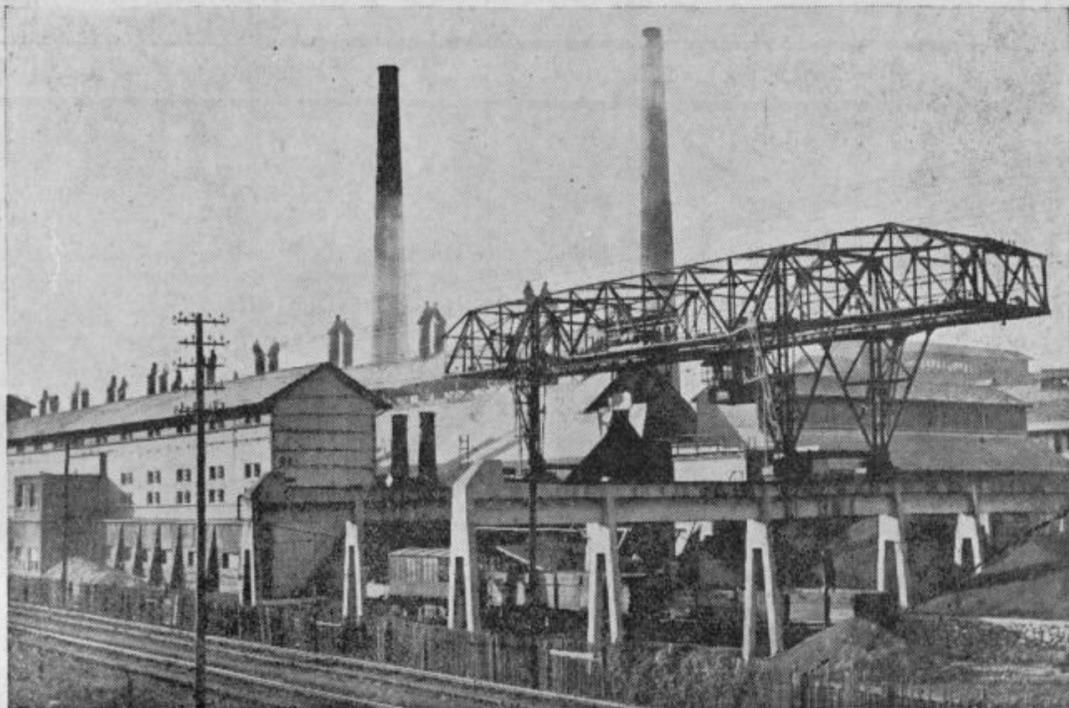
Zaostankarjem bomo morali list ustaviiti!

Uprava Celjskega tednika

CINKARNA CELJE

metalurško kemična industrija

ČESTITA ZA OBČINSKI PRAZNIK MESTA CELJA — VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM, ORGANIZACIJAM, USTANOVAM IN OSTALIM DELOVNIM LJUDEM K DOSEŽENIM USPEHOM!

NAŠI PROIZVODI:

- Surovi cink — min. 97,80% Zn
- Cinkov prah — 97,0% Zn total
- Rafinirani cink — min. 98,70% Zn
- Fini cink — min. 99,75% Zn
- Cinkova pločevina raznih dimenzij in formatov
- Cinkovi protektorji za kotle
- Cinkove pralnice — valovite
- Avtotipijske plošče
- Offset plošče
- Zveplena kislina 60 Bé
- Cinkovo belilo — zlati pečat
- beli pečat
- zeleni pečat
- rdeči pečat
- Kromov galun
- Natrijev hidrosulfit
- Natrijev sulfid, surovi
- Natrijev sulfid, čisti
- Cinksulfat
- Natrijev silikofluorid
- Barijev sulfid
- Zelena galica
- Litopon
- Ultramarin
- Svinčeni minij 30%
- Svinčeni minij 32%
- Svinčena glajenka — čista
- Superfosfat
- Modra galica
- Metalit

ZIVLIENJE NA NAŠI VASI

Končno: cesta Mozirje — Šmihel

O NJENEM VELIKEM GOSPODARSKEM POMENU

Petdeset let, pravijo Šmihelani, že teče »pravda« za cesto, ki naj poveže njihovo vas in bogate gozdne obronke z dolino. Če pridete z njimi v stik, vam bodo radi povedali marsikatero zaokroženo o tej cesti. Pravijo, da so petdeset let nazaj doživeli že toliko razočaranj, da nekateri neverni Tomaži še danes, ko je gradnja v polnem teku, ne verjamejo, da bo cesta zgrajena. V stari Jugoslaviji so običajno imeli to cesto za predvolilni manevar. Pred vsakimi volitvami so objubljali cesto, včasih so kak mesec pred volilnim bojem tekali celo geometri po dolini in vzpetinah, toda pri tem je ostalo. Pač, 150 metrov zemeljskih izkopov so res že naredili — tik pred vojno.

Med vojno Šmihelani in prebivalci masiva Mozirskih planin kar naenkrat niso hoteli ničesar več slišati o gradnji ceste. Dobro so vedeli, da Nemcem ne dišijo zgolj bogate hoste, temveč tudi ljudje, ki so se vanje zatekli. Le-te pa so tamošnji ljudje veliko bolj cenili kot dolgo zaželeno cesto, čeprav so Nemci kar ponujali pomoč pri gradnji. Imeli so prav. Če bi bila tam cesta, bi vaščanov Šmihela, ki so večinoma vsi sodelovali v boju, Nemci gotovo ne prezrli pri svojih selitvenih akcijah in kazenskih ekspedicijah.

Povojne naloge so narekovaše izvršitev mnogih važnejših del. Tako cesta spet ni prišla na vrsto. Vse do sedaj...

Pred enim mesecem je Gozdarska poslovna zveza iz Celja začela graditi cesto. Gradnja je izpolnila dolgoletne želje Šmihelanov. Res je tudi ta važen motiv vodil h gradnji, saj bo na cesto vezanih 98 kmetij in približno 480 hektarov njivskih ter travniških površin. Če pa smo popolnoma odkriti, gradnja ni toliko narekovala to, kot dejstvo, da je cesta odprla pot k ogromnemu kompleksu gozdov v velikosti nad 1600 hektarov. Tu so tudi kompleksi, kjer je bilo komaj kdaj slišati drvarsko sekirko.

Doslej so iz teh gozdov črpali komaj nekaj čez tri tisoč kubičnih metrov lesa letno. Ko bo cesta gotova, bodo obseg sekanja povečali za enkrat in še za 600

kubičkov več. Rentabilnost ceste povečujejo še druge stvari. Doslej je zaradi prevoza lesa po slabih poteh šlo ogromno lesa v zgubo. Ko bodo vozili po novi cesti, se bo letni kalo zmanjšal za 310 kubičnih metrov. Stroški prevoza so tretja prednost. Če bi nameravanih 6.600 kubičnih metrov morali spravljati na star način, bi ta les stal 14 milijonov in 227.000 din. Cesta pa bo stroške pocenila za polovico in bo tako ista količina stala nekaj manj kot 8 milijonov.

Komaj mesec dni delajo in na trasi bodoče ceste Mozirje-Šmihel so že izkopali več velikih usekov

To so številke, spričo katerih vsaka misel na neekonomičnost te investicije postane smešna.

In sredstva? Hm, to je vedno kočljivo vprašanje. Tudi tu bi ne smelo biti kočljivo, ker ne gre za nikakršno gradnjo iz sentimentalnosti do Šmihelanov. Poslovna zveza predvideva za dobo dveh let, dokler bo gradnja trajala, iz sredstev

gozdnega sklada po 15 milijonov dinarjev vsako leto. Sredstva za letošnje leto že vlagajo in bodo z njimi zgradili okoli 2 in pol kilometra. Pripomniti je treba, da gradnja v lastni režiji poceni gradnjo za enkrat v odnosu do cen, ki bi jih zahtevalo podjetje za nizke gradnje.

Ker pa predračun kaže, da bo za dokončno izgradnjo ceste in odcepov v gozdove potrebno okoli 80 milijonov, je poslovna zveza že sodelovala pri natečaju za zvezni kredit gozdnih investicij. Prvič je bil njihov predlog odbit, so pa ostali med tistimi, ki smejo v avgustu ponovno sodelovati pri ponovnem razpravljanju v Beogradu.

Spričo take ekonomske utemeljitve, ki jo imajo v rokah, smo lahko skoraj

za gotovo prepričani, da bo poslovna zveza kredit dobila. Gre za razliko od razpoložljivih lastnih sredstev, to se pravi, za 50 milijonov. Kot podkrepljeni podatki, ki pa je lahko tudi dovolj močan za odločitev merodajnih faktorjev, pa navajamo tudi to, da bi po izračunu bila ta cesta amortizirana najpozneje v 21 letih, če ne veliko prej. c. k.

Traktoristi celjskega okraja hočejo obdržati naslov republiškega prvaka

Nedeljsko okrajno tekmovanje traktoristov, ki ga je organiziralo Društvo traktoristov in kmetijskih strokovnjakov Celje, je bilo sicer zelo uspešno, vendar udeležba tekmovalcev ni bila zadovoljiva, saj se je od prijavljenih 53 traktoristov tekmovanja udeležilo le 26 tekmovalcev.

Nastopajoči tekmovalci so v disciplini oranja in spretnosti vožnje doslegli prav lepe uspehe. Največ točk sta si osvojila traktorista Dolinšek Ivan (KZ Sempeter) in Lenič Anton (KZ Sentjur), ki sta si delila tudi 8000 din. Drugo nagrado (5000 din) si je priboril traktorist Gajšek Martin (KZ Zalec), tretjo Krošlin Avgust (KG Arja vas), četrto Smeč Janko (KZ Slivnica), peto pa Mastnak Anton (KG Lava).

Vzrok slabe udeležbe na okrajnem tekmovanju traktoristov je predvsem v nerazumevanju vodstev nekaterih kme-

na posestvu Vrtnarske šole Medlog izbirno tekmovanje traktoristov celjskega okraja za udeležbo na republiškem prvenstvu, ki bo v okviru Okrajne kmetijske razstave v Celju v mesecu avgustu. Na tem izbirnem tekmovanju bo treba zbrati za republiško tekmovanje 16 najboljših traktoristov — tekmoval-

Prizor s tekmovanja traktoristov

tijskih zadrug in posestev, ki so bili o vseh pogojih tekmovanja pravočasno obveščeni od strani Društva traktoristov in kmetijskih strokovnjakov Celje. Vendar pa ponekod traktoristi sploh niso prejel tekmovalnega materiala, niti jih niso zadruga in posestva materialno podprle v pogledu izplačila dnevnice in oskrbe s potrebnim gorivom. Traktoristi sami pa kažejo dovolj dobre volje in zglede, da hočejo za vsako ceno obdržati naslov republiškega prvaka, ki so ga osvojili lansko leto na republiškem tekmovanju.

Okrajna zadruga zveza smatra, da so predvsem vodstva zadrug in kmetijskih posestev odgovorna za to, da tovrstne akcije z dobro organizacijo vsestransko podprejo in nudijo traktoristu — tekmovalcu vso moralno in materialno oporo. Prav bi tudi bilo, da bi vodstva KZ in KG organizirala skupinsko udeležbo na teh tekmovanjih, predvsem pa bi morala zainteresirati aktivne mladih zadrugnikov, na katerih sloni v bodoče mehanizacija naše vasi.

Društvo traktoristov in kmetijskih strokovnjakov Celje je na pobudo Okrajne zadruga zveze odločilo, da organizira za dan 28. julija ob 7,30 zjutraj

cev, katerim bo s pravilno pomočjo vodstev zadrug in posestev gotovo uspešno obdržati težko priborjeni pokal republiškega prvenstva.

Sestnajst najboljših tekmovalcev bo na tem tekmovanju (ne glede na prejeete nagrade) nagrajenih z lepimi nagradami. Tekmovalci bodo v oranju in spretnosti vožnji.

Avgust Štok

CELJE, Ulica 29. novembra
Telefon 24-27

Splošno kleparstvo in vodovodne instalacije, sanitarne naprave, montaža in preizkušnja strelododov

Cestita
k občinskemu prazniku mesta
Celja vsemu delovnemu
ljudstvu

CELJE 1957

Izšel bo drugi Celjski zbornik

Med najvažnejšimi deli, katerim se delovni kolektiv Celjske tiskarne ta čas posveča s podvojeno pozornostjo, je II. Celjski zbornik. Zbornik je naš tisk že napovedal, in sicer prvič po tiskovni konferenci s predsednikom OLO tovarišem Rikom Jermanom, ki je zbornik označil kot publikacijo, ki bo »na ljudnoznanstveni način popularizirala najvažnejše probleme s področja vseh družbenih dejavnosti v celjskem okraju od gospodarstva do kulturnega udejstvovanja.«

Zdaj je zbornik tudi v tehničnem pogledu dosegel že tisto izdelavno stopnjo, da lahko z gotovostjo računamo z njegovim izidom in da našo javnost že lahko približe seznanimo o poteku njegovega nastajanja, o njegovih sodelavcih oz. njihovih prispevkih in drugem.

Izdaja II. Celjskega zbornika je bila spočeta ob prvih pripravah za veliko gospodarsko in kulturno razstavo »Celje 1957«. Zbornik naj bi izšel prav za to veliko manifestacijo gospodarstva in kulture našega okraja, t. j. do 24. avgusta t. l. Od sprejetja tega kulturno pomembnega sklepa do predvidenega izida zbornika je bilo torej na razpolago le dobrih devet mesecev, a upošteva je da »normalno« zahtevajo tiskarne polovico tega časa zase, je bilo treba v štirih mesecih zbrati in pripraviti ustrezno gradivo.

K sodelovanju je bilo povabljenih okoli 30 javnih delavcev, v glavnem takih, o katerih je bil uredniški odbor mnenja, da bi v razmeroma kratkem času, ki je bil na razpolago, utegnili prispevati ali celo že imajo pripravljeno gradivo, ki bi odgovarjalo značaju II. zbornika. Od objavljenih je bilo končno še ob pravem času predloženih kakih 20 del, od katerih jih je odbor odbral 14. Njih avtorji so iz vrst celjskih ekonomikov, prosvetnih in drugih javnih delavcev (zdravnik, geolog, pravnik).

Na čelu vsega gradiva je ekonomsko-geografska študija Savinjska dolina in hmelj izpod peresa prof. Marjana Zagarja, sledi razprava prof. Ludvika Rebeuška o pomenu in problematiki pri-

rodnih zdravilišč celjskega okraja, dipl. ekon. Justin Felicijan je prispeval študijo o ekonomski utemeljenosti celjske Cinkarne, univ. prof. dr. Josip Klemenc poroča o arheoloških izkopavanjih na bivšem Sadnikovem vrtu v Celju, umet. zgodovinar Jože Curk pa opisuje nastanek in zgodovino celjskega Starega gradu, v drugem delu zbornika pa celjske mestne vedute, zgodovinar prof. Janko Orožen piše o gmajnah na področju srednje Savinje, šef infekc. odd. tukajšnje bolnišnice dr. Janko Lešničar objavlja študijo o centralnoevropskem meningoencefalitisu, ki je vzbudil znano pozornost tudi v mednarodnem zdravniškem svetu. To bo vsebina prvega dela. Drugi del pa sestavljajo: poročilo geologa Janeza Rihteršiča o bentonitnih nahajališčih v okolici Celja, krajša analiza mesta Cinkarne v mednarodni trgovini s cinkom (avtor dipl. ekon. Ivan Jakop), prerez skozi trgovino celjskega okraja (avtor dipl. ekon. Lojze Cukala), pregled razvoja socialnega varovanja s posebnim ozirom na celjski okraj (avtor dr. Aleksander Hrašovec), književnik Fran Roš ohranja pred pozabo kulturno-politično pomembno Mairovo celjsko dobo, nakar zaključuje zbornik Grobelnikov oris pedesetletnega razvoja srednjeveškega gospodarskega pouka v Celju. Večidel člankov je tudi ilustriranih z originalnimi fotografijami in grafikoni. Uvodno besedo je prispeval prof. Tine Orel, predsednik sveta za prosveto in kulturo okraja Celje, ki zbornik izdaja. V uvodni besedi je ponovno podprta težnja po nadaljnjem izhajanju zbornika, ki naj bi postal središče organiziranega, tvornega kulturnega življenja.

Letošnji zbornik bo obsegal 18 in pol tiskovnih pol in bo izšel v 1000 izvodih z umetniško barvno prilogo ter v opremi arh. Bojana Kovača.

Upati je, da bo tako po vsebini kakor po dosedanjem zanimanju za zbornik, ki sega tudi v ostala slovenska kulturna središča, izšel kot pobuda in vabilo že k III. Celjskemu zborniku. G. G.

Na Dan vstaje vsi v Lindek

V vasi Lindek pri Frankolovem, kjer je imela leta 1944 komanda mesta Celja svoj sedež, prireja tudi letos Zveza borcev NOV občine Vojniki svečano proslavo. Začetek bo že 21. 7. ob 17. uri. Pri kulturnem sporedu bo sodeloval tudi član celjskega gledališča Janez Skof. Po kulturnem programu bo partizansko veselje in taborni ogenj. Drugi dan si bomo ogledali bližnjo okolico z lindedkim gradom, od koder je zelo lep razgled proti Ptujju in Hrvatski.

Občinski odbor Zveze borcev Vojniki vabi vse bivše borce, ki so hodili po teh krajih in vse, ki jim je pri srcu kraj z mnogimi naravnimi lepotami, da se slavja ob Dnevni vstaje slovenskega ljudstva v velkem številu udeležijo.

Agrotehnika Celje

sprejme v službo sposobnega trgovskega pomočnika za prodajni oddelek. Nastop službe po dogovoru.

Okrajna zadruga zveza

CELJE — CANKARJEVA UL.

Cestita za občinski praznik mesta Celja vsem delovnim kolektivom, organizacijam, ustanovam in ostalim delovnim ljudem!

ZENA IN DOM

Ne smemo pozabiti

Poleg mnogih znamenitosti, ki sem si jih pred par leti ogledala v Parizu, ne bom nikoli pozabila tudi nekega doživljanja v manjši zajtrkovalnici v središču mesta. Družba Slovencev, ki ni obvladala francoskega jezika, je naročila čaj s prigrizkom v nemškem jeziku. Čudili smo se, da nam francoska žena tako dolgo ni postregla, medtem ko so gostje, ki so vstopili za nami, bili takoj postreženi. Misleč, da naš morda ni razumela, smo se potrudili in v slabi francoski znova naročili zaželeni zajtrk. Nismo mogli razumeti francoske nevljudnosti in rezerviranosti, dokler nam ni točajka z nekimi boleznimi, trpko resnim izrazom povedala: »V kateremkoli jeziku me gost nagovori, mu rada postrežem hitro in vljudno, samo v nemškem jeziku ne zahtevajte v mojem lokalni ničesar!« Ganiilo me je in kar morala sem ponosni, zavedni francoski ženi v odkritem spoštovanju stisniti roko, ko sem odhajala iz njenega lokala. Istočasno pa me je bilo sram, ko sem razmišljala: morda je tudi to ženo mučil okupator, kot je mučil mene. Morda je tudi njej pobil mater in vse brate, kot jih je pobil meni. Nikoli nisem in ne bom pozabila vseh neštetih ponižanj in krivic, vendar se nisem zgrozila, kadar me je tujec nago-

voril v nemškem jeziku. Francoska žena pa bolesto krične, ko zasliši nemško besedo.

Tega doživljanja nisem povedala zato, da bi v takih primerih ne smeli uporabljati nemškega jezika, niti da bi odvrčala mladino, da se učijo tega jezika. Znanje jezikov spada k splošni izobrazbi, nemški jezik pa bo intelektualce potreboval že z ozirom na bogato vsakovrstno literaturo. Primer sem navedla predvsem zato, da bi naš človek, ki včasih že pozablja krivice in grozodejstva fašističnih okupatorjev, uvidel, kako ponosen francoski narod še po petnajstih letih okupacije zna boleče sovražiti narod, ki je poniževal njegovo človeško dostojanstvo.

Naših borb, naših porazov in naših zmag naših otroci gotovo ne bodo nikoli pozabili, če jih bomo neprestano spominjali na to. Roditelji so gotovo v prvi vrsti poklicani, da z neprestanim obujanjem spominov že v majhnem otroku vzbude spoštovanje do naših žrtev in gnus do vsakega nasilstva. Zavedna mati, ki ima v najbližnjem sorodstvu herojske junake narodnoosvobodilne borbe, naj le pripoveduje otroku o teh ljudeh, o vseh borbah in grozodejstvih. Mnogi starši seveda vseh grozot otroku

ne bodo hoteli pripovedovati in imajo v nekem pogledu tudi prav. Poznam primer, ko se je v neki vasi igrala predšolska mladina »partizane in Nemce«, pa so se v živahni igri celo z noži obdelovali. Razume se, da je treba tako pripovedovanje prikriti otrokovi občutljivi duši. Poznala sem mater, ki je svojemu otroku v nežnih letih pripovedovala o mnogih krivicah in ponižanjih, ki so jih Nemci počeli pri nas. Otrok ni mogel razumeti vsega, znal pa je pokazati odpor do vsega, kar je bilo v zvezi z Nemci. Tako se je zgodilo, da mu je nekoč mati dala pri kosilu vilice, ki so jih pustili nemški vojaki, ko so zasedli hišo. Stiri letni fantek je to vedel, pa jih je vrgel ob tla in malodane zajokal: »Z nemškimi vilicami ne bom jedel!«

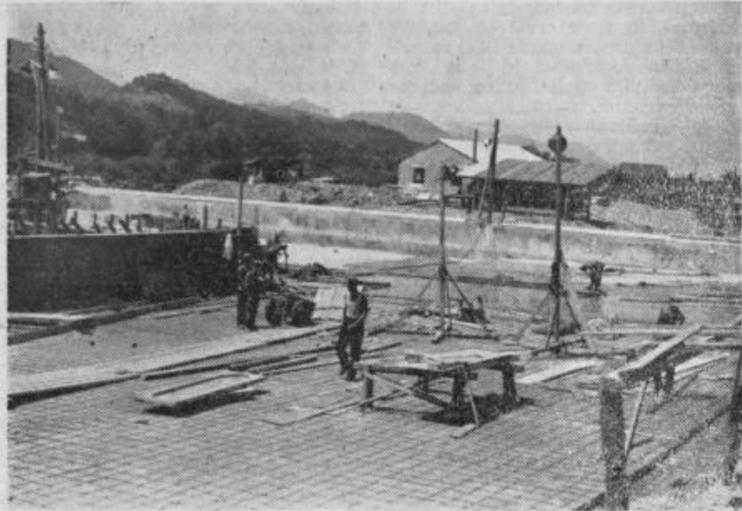
Ko bomo te dni praznovali pomemben praznik — Dan vstaje, se bo marsikateri siva mamica gotovo spet spomnila svojega hrabrega sina, ki se je boril za svobodo slovenskega naroda. Tvoj vnuček ali vnuka, sin ali hčerka sta mnoge ostala brez očeta ali matere. Stisni ju ta dan spet k sebi in jima pripoveduj, kako so se zavedni moške in sinovi borili za svobodo, kako so trpeli in umirali po gozdovih, poljanah, v zaporih in taboriščih. Nikoli ne bo tega pripovedovanja dovolj in preveč. Mladi rod pa bo znal ceniti svoje prednike in sovražiti nasilstva.

Kljub nepredvidenim oviram delo na gradbišču Ljudskega kopališča vidno napreduje

Slišali smo že, da so na gradbišču Ljudskega kopališča nepričakovano nastopile težave z dobavo potrebne materiala, vendar s tem še ni rečeno, da se Celjani ne bi še letos kopali v novem

njega tedna v celoti betoniran bazen. Med tem časom so tudi že začeli urejati zunanji prostor. Ker pa bo s temi zunanjimi deli tudi treba pohiteti, naproša gradbeni odbor delovne kolektive,

Se dve steni in »korito« velikega kopalnega bazena bo gotovo. Kapaciteta bo: Če bodo kopalci zadovoljni z 2 kvadratnima metroma vodne površine, se bo naenkrat lahko kopalo 800 ljudi

bazenu. Res je, da se rok, ki si ga je gradbišče zastavilo za dovršitev letošnjih gradbenih del, bliža koncu, vendar gradbeni odbor s pospešeno vneto delo na tem, da bi se gradnja ne zavlekla preveč. Pravzaprav se je delo na gradbišču vse doslej odvijalo po točno predvidenem planu. Vročni in deževni dnevi so kajpak nekoliko zavrnili delo, vendar so se od predvidenega plana odmaknili komaj za par dni. Te dni pa je bil gradbeni odbor gradbišča nemalo presenečen, ko je zvedel, da jim Zelezarna Jesenice ne bo mogla pravočasno nabaviti pločevinastih cevi, ki bodo napeljavane okoli bazena za dotok in odtok vode. S polaganjem cevi bi morali pričeti že ta teden. Ker pa cevi še ni, nadaljujejo nemoteno z drugimi deli. Če ne bo vreme nagajalo, vse kaže, da bo do prihoda

se priskočijo na pomoč. Saj je še vrsta podjetij, ki so se zavezale za več sto ur prostovoljnega dela, pa niso do danes napravili niti ene ure. Ravno tako so se tudi drugi prostovoljci v zadnjem času nekam bolj »za Savinjo umaknili«. Zelo vztrajno pa na gradbišču pomaga JLA, ki je doslej napravila že preko 1300 prostovoljnih delovnih ur.

Delo na gradbišču torej kljub oviram ni zastalo. Če bodo v prihodnjih dneh prispele cevi, jih bodo takoj začeli polagati, zatem pa bodo začeli polagati tudi ploščice, ki so na gradbišču že pripravljene. V tej fazi del bo potrebno še asfaltirati cesto okoli kopališča, postaviti ograjo in napeljavati kopensvetiljavo.

Celjanom torej ne kaže obupati, da bi se v letošnjem poletju ne kopali v novem kopališču.

Rok Kopitar

OB NJEGOVEM 35-LETNEM JUBILEJU SOFERSKE SLUŽBE

Kdo ga ne pozna, našega ljubeznivega, prijaznega, ustrežljivega in vzornega šoferja Roka? Po vsem Celju in po vsej Savinjski dolini ga kličejo z njegovim rojstnim imenom. Ko je dne 1. julija po zahodu pekočega sonca za hip prisedel k prijateljski družbi, se mu je nehote izvil iz krepkih prsi radosten vzklík: 35 let za volanom! Le redki so izvedeli za to skrivnost. O sebi ne govori rad.

Rojen dne 13. 8. 1898 v Gornjih Gameljnih pri Ljubljani, se je leta 1919 kot zavezen Slovenec znašel kot prostovoljec v Malgajevi četi na Koroskem. Takrat je prevzel zaplenjen avstrijski kamion in začel voziti municijo na fronto koroskim borcem. To je bil začetek njegovega šoferskega poklica. Po kratkotrajni službi pri pivovarni Union je začel voziti poštni avtobus iz Celja v Logarsko dolino. Z enim samim vozilom je brez večjih okvar in nesreč na tej zelo nevarni progi prevozil pol milijona kilometrov. Ko je v novi Jugoslaviji prevzelo to progo podjetje SAP, je postal tovariš Rok njegov najzvestejši uslužbenec.

Se danes ga vidimo, kako z veseljem in izredno previdnostjo opravlja svojo odgovornostno polno službo. Z nenavadnim zaupanjem se predajajo potniki v njegovo varstvo, da jih brez nezgode prepelje od Celja do Logarske doline in zopet nazaj. Z njegovo težko službo

je povezano nešteto uslug, ki jih naš jubilar postrežljivo in požrtvovalno opravlja za svoje potnike, prijatelje in znance. Rok je tudi velik ljubitelj mladine, pa tudi ona ga spoštuje in ljubi. 32 let vožnje ali ker svetovno znani romantični progji mu je v ponos in veselje. Dragi naš Rok! Sprejmi naše čestitke k svojemu lepemu jubileju!

OB SLOVESU OD TOVARIŠICE MICKE NOVAKOVE

Te dni smo se za vedno poslovili od tovarišice Micke. Več let jo je mučila težka bolezen in zadnje mesece je še oslepelela. Kljub svoji boleznini je bila nasmehljiva in šaljiva, delovna in neutrudljiva vse dotlej, dokler je ni bolezen izčrpala in priklenila na bolniško posteljo.

Micka Novakova se je rodila v kmečki hiši Kučarjevih na Strmci pri Laškem. Bila je zavedna Slovenka. Vključila se je v narodnosvobodilno borbo in delala kot obveščevalka. Hodila je na javke s košem na hrbtu, pod pretvezo, da nabira zelenje za vence, na dnu koša pa je nosila razna poročila partizanom. Na teh poteh se je večkrat srečala tudi z nemškimi patruljami, pa se je vedno srečno izotala.

Po osvoboditvi je svoje delo nadaljevala v raznih odborih. Med prvimi je bila sprejeta v organizacijo ZB, kjer je bila delavna vse dotlej, dokler je ni bolezen priklenila na posteljo.

V Laškem je pomagala pri vseh delovnih akcijah, čeprav ni bila več mlada. Tudi pri raznih nabiralskih akcijah je Micka vedno najbolj uspela.

Draga Micka, Tvoje delo je bilo uspešno, ker si ga opravljala z ljubeznijo in zanosom. Zato nam boš povsod manjkala.

Viktor Bevc iz Celja je zaradi okvare na kolesu padel in se poškodoval na glavi.

V Brodeh pri Vranskem sta trčila osební in tovorni avtomobil. Skoda je precejšnja, lažje poškodbe pa so utrpeli Stane Zigon in Stane Bohorič iz Ljubljane in Marjan Gašperšič iz Kroke. Zdravijo se v celjski bolnišnici.

PO ZGORNJI SAVINJSKI DOLINI

Dan šoferjev so proslavili tudi šoferji moziške občine. V počastitev dneva je priredilo društvo šoferjev moziške občine v Smartnem ob Paki kratko svečanost nato pa so z okrašenimi vozili krenili v povorki skozi Moziro po Zgornji Savinjski dolini do Sentjanža pri Rečici ob Savinji, kjer je bil zaključek proslave.

Proslave in povorke se je udeležilo nad 50 šoferjev s prav tolikim številom motornih vozil.

Na področju moziške občine je letos izredno bogata čebelna paša, tako da imajo čebelarji polne roke dela. Izredno dobro medu jelka. Tako dobre letine za medenje jelke čebelarji že dolgo ne pominjajo. Najboljše področje za medenje je v okolici Bočne, ker so v neposredni bližini ogromni gozdovi jelke. Medenje je tako močno, da so tla pod drevjem kar lepljiva od medu. V Bočni in njeni okolici je trenutno na paši okoli 500 tujih in 200 domačih čebelnih panjev. Poleg čebelarjev iz Gorenjske in Ptujke so na pašo pripeljali čebele celo iz Slavonskega Broda. Da je čebelna paša izredno bogata nam dokazuje tudi to, da dajo večji panji dnevno od 3 do 4 kilograme medu. Seveda pa je to odvisno tudi od vremena. Računajo, da bodo nekateri čebelarji dobili tudi do 1000 kg ali pa še več medu.

Na nedavni seji upravnega odbora Gozdarsko-kmetijske proizvodne poslovne zveze Moziro se med drugim razpravljalo tudi o oddvojitvi posameznih združnih obrtnih obratov od KZ, kar je v skladu z resolucijo o perspektivnem razvoju kmetijstva in združništva pri nas. S tem v zvezi bodo v kratkem sklicali sestanek s predstavniki vseh KZ v občini, na katerem se bodo pogovorili kako bodo te stvari rešili.

Glede izkoriščanja združnih strojev so ugotovili, da so le-ti slabo izkoriščeni. Zato so sklenili predlagati vsem KZ, da pristopijo k organiziranju vaških strojnih skupnosti, potem katerih bi bili združni stroji bolje izkoriščeni. Največ so govorili o načrtnem pridelovanju semenskega krompirja. Sklenili so, da bo treba v bodoče pristopiti k organiziranju večjih skupnih površin. Sedanje pridelovanje je preveč raztreseno po raznih manjših parcelah. Precej razprave so na seji posvetili tudi kooperaciji

IZ KONJIC

Proslava Dneva vstaje

Odbor Zveze borcev v Slov. Konjicah, skupaj z ostalimi organizacijami, je že pripravil program proslave za praznovanje Dneva vstaje. V okviru tega je predvideno, da se bodo med seboj pomerili strelci za pokal, ki ga bo dala ZB. Isti dan, to je v nedeljo popoldne pa bodo konjiški gasilci dali v uporabo nov gasilski avto. Na tega so čakali že dalj časa, saj je dosedanji že več ali manj odslužil svojemu namenu. Za novega je precej finančnih sredstev prispevala tudi konjiška občina. V kolikor bo ugodno vreme, pripravljajo člani ZB tudi manjša taborjenja, kurjenje tabornih ognjev in obujanje spominov na partizanske dneve.

OBNOVLJENI GROBOVI NA FRANKOLOVEM

Grobova 100 talcev na Frankolovem sta bila pred kratkim precej prenovljena. Na pobudo Zveze borcev sta konjiška občina in Vrtnarska šola iz Medloga pri Celju uredili njihovo zunanost z dovozom zemlje ter nasaditvijo novih rož. Na oba grobova sta bili tudi na novo postavljeni kovinski tabli, to je prepis ukaza o obešanju talcev. Kot je znano, so bile prejšnje pred nekaj meseci odnešene neznanu kam.

L. V.

Trgovsko podjetje

„Manufaktura“

Celje, Trg V. kongresa

V poslovalnici »Hmeljar« Trgu V. kongresa in v poslovalnici »Solčava« v Prešernovi ulici Vas postrežemo z vsakovrstnim blagom najboljšje kvalitete! — Svojim odjemalcem čestitamo k prazniku mesta Celja

med združniki in KZ. Ta bi se lahko na raznih področjih še precej razširila.

Množične organizacije moziške občine se že nekaj dni marljivo pripravljajo na praznovanje Dneva vstaje slovenskega ljudstva. Na večer pred praznikom bodo po vseh višjih hribih zakurili kresove. Proslave bodo skoraj v vseh večjih krajih v občini. V Solčavi bodo izročili svojemu namenu nov Zdržni dom, ki je eden najlepših v moziški občini. V Šmihelu nad Mozirom bodo svečano zaključili elektrifikacijo kraja in bližnje okolice. Ta svečanost bo povezana s kulturnim programom domačega prosvetnega društva.

Organizacije ZB in ostale organizacije bodo obiskale tudi znane partizanske kraje in grobove padlih borcev.

Aktiv mladih združnikov pri Kmetijski zadrugi Ljubno je priredil zanimivo ekskurzijo, katere se je udeležilo 45 članov aktiv. Ogledali so si plantaže malin in črne ribeze na Kmetijskem posestvu v Vodcah, živino na Kmetijskem gospodarstvu Smednik in žrebčarino v Lipici. Večino stroškov so krili mladinci s sredstvi, ki so si jih nabrali v preteklem letu z uprizoritvijo dveh iger.

-0-

Lovsko društvo v Ljubnem gradi na Kernezu v bližini zadržnega pašnika novo lovsko kočjo, ki bo primerna tudi za planince, posebno obiskovalce Travniča in Kamna. Kočo grade v višini 1.600 metrov v glavnem s prostovoljnimi delom in s prispevkom Kmetijske zadruge, ker bodo v koči tudi prostori za pastirje.

NOVICE IZ SENTJURJA

Na svoji zadnji seji je Svet Svobode in prosvetnih društev razpravljalo o delu posameznih društev. Nekatera so bila zelo uspešna in so svojo nalogo zadovoljivo opravila. V sedežu občine — Sentjurju pa je delo porazno, le pevski zbor in tamburaši so reševali čast, kakor so vedeli in znali. Ze dejstvo, da je gasilsko društvo uspelo ustanoviti ženski pevski zbor, kvintet godbenikov in imajo v načrtu orodsko prireditve, dovolj zgovorno priča o »dejavnosti« prosvetnega društva. Se pevci ga zapuščajo in »grede med gasilce«. Ljudska univerza dela samo na papirju. V jeseni bo občinski festival, na katerega se bodo morala društva temeljito pripraviti. O tej priliki je umestno pripomniti, da naloga prosvetnih društev ni samo sodelovanje na festivalu, potem pa spanje — do prihodnjega festivala. To je čisto navadna Potemkinova vas in posnemanje vrane, ki se je opremila s pavjnim perjem. Tudi s knjižnicami ni vse v redu. Nimajo niti enega popolnega izbora kakega pomembnejšega pisatelja, knjige pa so večidel starejše izdaje in slabo ohranjene.

IZ ŠMARTNEGA OB PAKI

HMELJ, DIVJI IN PRAVI

Kmetijski zadrugi Smartno ob Paki je bilo od merodajne strani sporočeno, da bodo na našem terenu letos uničevale divji hmelj mladinske brigade. To se je res zgodilo v Spodnji Savinjski dolini, medtem ko so nas pozabili. Sreča pa je v tem, da so ga pri nas prostovoljno uničevali učenci višjih razredov osemletke, zadnje dni pa tudi mladi združniki, ki so imeli pri tem delu prav lepe uspehe. Nauk za bodoče leto: Sami storimo, kar zmoremo in ne čakajmo pomoči od drugih!

Hmelj se je po zadnji toploti in dežju izredno popravil. Po dosedanjih izgledih sodeč, če ne pride kaj vmes, bo hmelj na našem področju najlepši. Tako menijo tudi strokovnjaki.

DELO HITRO NAPREDUJE

Kmetijska zadruga Smartno ob Paki gradi novo hmeljsko sušilnico v Rečici ob Paki. Delo na njej izredno hitro napreduje. Upajo, da bo do konca julija že pod streho.

Kotnik Zorko

Z življenjem plačana neprevidnost

Pretekli četrtek zjutraj se je v Gornjem Gradu na odcepu stranske poti pripetila težka prometna nesreča. Devetnajstletna kolesarka Zofija Kaker se je peljala na dvokolesu z odprtimi dežnikom, ki ji je toliko oviral pregled ceste, da ni pravočasno opazila nasproti vozečega avtobusa. Voznik Andrej Sivec jo je sicer opozarjal z zvočnimi signali in skušal zavreti vozilo, toda kolesarka je enostavno nadaljevala vožnjo. Prišlo je do močnega trčenja, kolesarko je odbilo nekaj metrov s ceste, kjer je mrtva obležala.

Prejšnji petek zjutraj se je na Mariborski cesti na odcepu ceste proti Trnovljam dogodila slična nezgoda. Marija Pilih iz Trnovelj je na odcepu hotela prečkati cesto, ne da bi pazila na ostali promet. Za njo je privozil voznik potniškega avtomobila S 6642, opozoril je kolesarko, ker pa je ta že prečkala cesto, jo je hotel pravilno prehiteti po desni strani. Tedaj pa je kolesarka iz neznanih vzrokov ponovno

zavozila proti desni in se znašla pod kolesi avtomobila. Zaradi težkih poškodb jo je voznik odpeljal v bolnišnico, vendar je bila vsaka pomoč zaman.

Oba gornja primera zgovorno pričata o težki plačani neprevidnosti, ki se je posebno pri kolesarjih v letošnjem poletju razpasla kot epidemija. Statistika kaže, da so polovici vseh nezgod botrovali kolesarji zaradi nepravilnega prečkanja, pomanjkljivega nakazovanja smeri vožnje ali ker vozijo vstric, včasih celo po trije, štirje. Z naraščanjem prometa bo nujno treba zgraditi kolesarske steze, kar bo varnost na cestah precej zvečalo. Previdnost bo pa kljub temu potrebna.

Kronika nesreč

Ivan Leskovšek iz Debra pri Laškem je pri padcu utrpel težje poškodbe na glavi in telesu.

Petnajstletni Stefan Mirnik iz Drešnje vasi pri Petrovcah se je igral z razstrelivom. Po roki se je težje poškodoval. Avgust Pasero iz Trnovelj si je pri padcu s kolesa zlomil obe roki.

Martinu Lipovšku je pri delu na cesti brizgnil v obraz katran in ga močno opekalo.

Maks Kopušar je zaradi okvare na kolesu padel na teharskem klancu in se poškodoval po rokah in telesu.

Sedemletna Majda Biatnik iz Vinskega vrha pri Slivnici je padla z drevesa in se poškodovala po rokah.

Stanislav Kitak se je pri delu z razbeljenim svincem opekalo na oči.

Vinko Robida iz Braslovč si je pri padcu zlomil nogo.

Petnajstletna Karolina Zagode je na Starem gradu pri padcu po pečinah dobila pretres možganov.

Sedemletna Anica Ojstršek iz Rifengozda pri Laškem je po domnevi padla s kozolca, utrpela pretres možganov in notranje krvavitve.

Gibanje prebivalstva

V času od 8. do 14. julija je bilo v celjski bolnišnici rojenih 28 dečkov in 29 deklet.

Poročili so se:

Oevirk Stanislav, metalurški tehnik in Zdravec Sonja, učiteljica, oba iz Celja. Erjavec Vincenc, podoficer JLA in Dora Sonja, oba iz Celja. Spec Jožef, šofer in Deželak Marija, oba iz Celja. Gregorin Jožef, ključavničar in Gošnik Ana, namestnica, oba iz Celja. Ledl Maksimilijan, elektrotehnik in Ornik Aleka, namestnica, oba iz Celja. Provelič Anton, študent in Zdravec Tatjana, namestnica, oba iz Celja.

Umrli so:

Ivnik Ana, rojena Meke, upok., stara 68 let iz Trbovelj. Dolar Ana, rojena Lubej, gospodinja, stara 62 let iz Dramelj. Jelen Amalija, rojena Cepin, upokojenka iz Celja. Sušnik Mihael, upokojenec, star 70 iz Rog. Slatine. Golobranc Ana, stara 19 let, bižuteristka iz Celja. Muc Franc, mladenič, star 24 let iz Celja. Teržan Frančiška, otrok, star 6 mesecev iz Dobij. Mirnik Marija, rojena Ogrinc, gospodinja, stara 55 let iz Celja. Verdol Alojz, posestnik, star 35 let iz Zalca. Pilih Marija, rojena Kuk, gospodinja, stara 42 let iz Trnovelj. Bremec Ludvik, testar, star 55 let iz Celja. Ravsak Jože, kovač, star 44 let iz Slov. Konjic.

CELJE 1957

RAZSTAVE: industrije, kmetijstva, obrti, šolstva, zdravstva, Ljudske tehnike, trgovine, kulturne, športne in zabavne prireditve.

24. avgusta
4. septembra

SPORT

Atleti so „spregovorili“ v Mariboru

CELJANI OSVOJILI POLOVICO VSEH MOZNIH PRVIH MEST

Pred kratkim se je začela sezona velikih atletskih prireditiv. Začele so atletinje s trobojem Srbija-Hrvatska-Slovenija v Valjevu. Slovenska reprezentanca (6 od 14 tekmovalk) je bilo iz Celja je kljub nekaterim nevičnostim slavila prepričljivo zmago. Posebno je zablistela Olga Sikovec, ki je v neposredni borbi s svojimi najboljšimi konkurentkami dokazala, da je trenutno najhitrejša Jugoslovanka. To zgovorno priča tudi izenačen državni rekord na 100 m.

Na olimpijskem stadionu v Atenah, kjer so bile prve moderne Olimpijske igre, je bil dvojni mladinski reprezentant Grčije in Jugoslavije. Čeprav favoriti, so Jugoslovani doživeli tečaj poraz. Dosegli smo samo tri zmage, od teh sta dve seljski: Roman Lešek je zmagal v skoku s palico z rezultatom 4,50. Kač pa v kopju z metom 39,94 m. Odlične je bil tudi Naraks v teku na 1500 m, saj je dosegel rezultat 4:02.2 in drugo mesto.

Preteklo nedeljo je bilo v Mariboru (t. republiško prvenstvo za člane in članice, Med 10 mladosti s približno 150 tekmovalci je imel celjski Kladivar z 38 atleti in atletinjami najštevilnejšo ekipo. Pred nekaj manj kot 1000 gledalci se je v zelo dobri organizaciji odvijal dvodnevni spored.

Na 100 metrov je zmagal Loriger z 10.8 brez prave konkurence. Ista slika se je ponovila na 110 m zapreke, vendar je čas dragocenejši: 14.4. V teku na 400 m so bili Celjani nedosegljivi, saj so zasedli prva štiri mesta. Zmagal je Vipotnik s 30.3 pred Zupančičem in Cajhom. Na 400 m zapreke je bil prvi Zupančič pred Kopitarjem. Zmagovalci so bili še Vipotnik na 800 m, Naraks na 1500 m, Male na 10 km, Stafaeta Kladivarja 4x400 m, Kopitar v metu kopja, Peterka v metu diska, Lešek v skoku ob palici, Brodnik v skoku v višino, med ženskami pa Slamnikova na 800 m in Česelnikova v metu diska.

Omeniti je treba dramatično borbo na 1900 m, do katere je prišlo zaradi neobičajnih tehničnih

ovir (zmagovalec Naraks si je moral pravzaprav ves tek držati hlačke z rokami). Važiti ni nastopil zaradi poškodbe na nogi. Junak II. prvenstva je bil Lešek, ki je izven konkurence premagal Lukmana in Milakova. Drugi junak, čeprav manj zapazen, je bil Brodnik. Nastopil je v štirih disciplinah: v skoku v višino je zmagal, v troskoku in palici je bil drugi, v predteku na 110 m ovire pa je dosegel čas 15.7. Veliko upanje je, da se bo razvil v zelo dobrega deseterbojca.

Moška ekipa Kladivarja je opravila zaupanje, ženske pa so z ozirom na položaj, ki ga trenutno zavzemajo v Jugoslaviji, precej zasočarale. Zelo se je poznala odsotnost Sikovec, čeprav je štafeta tudi brez nje imela v zadnjem delu proge že 7 metrov prednosti, potem pa — izgubila palico.

Organizacija tekmovanja je bila zelo dobra in moramo priznati, da so domačini opravili zaupanje. Republiško prvenstvo pa le ni bilo brez senc. Tekmovalcev je bilo v primeri s prejšnjimi prvenstvi sicer več, vendar je manjkala vrsta dobrih tekmovalcev. Ne bi se smelo zgoditi, da sta v teku na 5 in 10 km nastopila samo dva tekmovalca. Republiško prvenstvo je bilo zelo važno tudi zaradi najnovejše določbe AZJ, na državnem prvenstvu lahko nastopijo samo udeleženci republiškega prvenstva, no, bomo videli...

V nedeljo bo v Ljubljani državno prvenstvo za posameznike, ki velja obenem tudi kot izbirno tekmovanje za sestavo državne reprezentance, ki se bo še ta mesec pomerila z Avstrijo (moški) in Madžarsko (ženske). Iz Celja so uradni kandidati Loriger, Vipotnik, Važič, Zupančič, Lešek, Kopitar J., Slamnikova, Sikovecva in Česelnikova (disk). Vsem tekmovalcem želimo kar največ uspeha, predvsem pa upamo, da bo Cajhen v teku na 400 m zapreke dokazal, da se je AZJ v svoji sodbi in njem zmotila. Državno prvenstvo bo tudi odločilo o izbiri tekmovalcev, ki bodo nastopili na velikem tekmovanju v Moskvi.

hitro napredovala. Najmočnejši smo pač v waterpolu, v igri, za katero se navdušujejo vsi naši plavalci. Tako smo se uvrstili v preteklem letu med 6 najboljših slovenskih ekip in bomo letos sodelovali v kvalitetni slovenski ligi. Za seboj pa imamo še 3 vizitne ekipe, od katerih se bosta mladinska in pionirska potegova, na republiškem prvenstvu za najvišji naslov.

Kdaj bo vsrčitev plavalnega bazena? »S treninji v plavalnem bazenu bomo pričeli že konec tega meseca. Vendar bo svečana otvoritev te najlepše plavalne športne naprave v Jugoslaviji šele v zadnjih dneh avgusta, ker je treba poleg samega plavalnega bazena primerno urediti tudi okolico. Za otvoritev bazena pripravljamo nočne propagandne tekme s sodelovanjem najboljših slovenskih plavalcev, ob zaključku avgusta in prve dni septembra pa velik turnir v waterpolu s sodelovanjem najboljših jugoslovanskih ekip, ki so v Evropi med najboljšimi. To bo kvalitetni turnir za veliko nagrado Celja, ki bo naša vsakoletna tradicionalna prireditev. Za propagando plavalnega športa pa nameravamo v bližnji bodočnosti organizirati Celjanom vsaj enkrat na leto kvalitetno mednarodno plavalno prireditev.

S kakšnimi težavami se trenutno borite? »Prebrudili smo najhujše. Pred dvema leti smo bili pred alternativno — ali delamo še naprej pod nemogočimi pogoji ali pa razpustimo klub. Izbrali smo prvo varianto! Z vsemi močmi smo se zagnali dve leti vrgli v delo za postavitve plavalnega bazena. Vsi naši poštvovalni delavci so beratali za sredstva, obenem pa smo z drugimi merodajnimi čimtelji prodali z načrtom za gradnjo plavalnega bazena. To je bila težka pot, ki pa je bila kronana z uspehom. Plavalni bazen je postal stvarnost in sedaj smo na najboljši poti, da se bo plavalni šport bogato razmahnil v našem mestu. Brez dvoma moram s tega mesta izreči vse priznanje SZDL, Opleševanemu društvu, celjskim podjetjem, šolski mladini in prebivalcem mesta Celja, ki so po svojih močeh pomagali in še delajo na tej športni napravi. Nas klubске delavce pa čakajo nove naloge. Imamo dovolj mladine v naših vrstah, ki se bodo znatno povečale z novo športno napravo. Treba bo organizirati plavalne šole, saj velik odstotek mladih ljudi ne zna plavati. Plavanje pa je koristna veja telesne vzgoje in spada že v okvir telesne izobrazbe. Imamo že izločene sodnike za vodstvo večjih plavalnih prireditiv. Manjkajo nam le še sposobni trenerji, ki bi plavalni šport dvignili na kvalitetno stopnjo. To je edini problem, s katerim se bomo morali spoprijeti, da se omanj materialnih težav, ki tarejo vsa športna društva in klube. Upam pa, da smo na najboljši poti pri premagovanju teh težav in da bomo v bližnji bodočnosti korakali novim uspehom naproti.

Komisija za podeljevanje štipendij pri DS Zelezarne Štore

RAZPISUJE

na podlagi »Temeljnega zakona o štipendijah« (Uradni list FLRJ, štev. 32 55) naslednje štipendije:

- 1 za Tehniško visoko šolo — metalurški oddelek (IV. let.)
- 2 za Tehniško srednjo šolo — kemijski oddelek
- 2 za Ekonomsko visoko šolo
- 3 za Mojstrsko šolo — metalurški oddelek
- 1 za Višjo šolo za socialne delavce
- 1 za Srednjo šolo za medicinske sestre

Štipendije bodo podeljene v višini, kot jih predvidevajo zakoniti predpisi.

Interesenti naj pošljejo lastnoročno prošnjo. Prošnji je treba priložiti kratek življenjepis, podatke o šolski izobrazbi, potrdilo o premoženjskem stanju in potrdilo o prejemu otroških doklad.

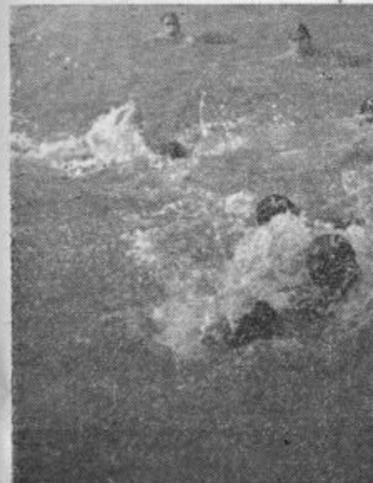
Prednost pri enakih pogojih imajo otroci delavcev in službenec Zelezarne Štore ter otroci padlih borcev v NOV.

Prošnje dostavite najkasneje do 10. avgusta 1957 personalnemu oddelku Zelezarne Štore.

Beseda o celjskih plavalcih

Ze dobrih šest let obstoja v Celju plavalni klub, ki se je v zadnjem času preimenoval v ZPK Neptun. Javnosti so se celjski plavalci večkrat predstavili v paradah ob večjih praznikih, svojega športnega znanja pa niso utegnili po-

plavalcev v plavalnih disciplinah. Vendar bodo moški obdržali svoje pozicije, rezultate pa celo izboljšali. Slabše situacijo pri ženskah, kjer smo izgubili precej dobrih moči. Za seboj pa imamo mladino, ki bo s pridobitvijo plavalnega bazena

Trening v Rimskih Toplicah

kazati, ker pač doslej ni bilo za ta šport potrebnega športnega objekta. Ker smo sredi vročih juljskih dni in obenem sredi plavalne sezone, smo se obrnili na predsednika kluba tovariša Ložarja, da nam pove kaj več o njihovem delu.

250 AKTIVNEGA ČLANSTVA

»Življenje v našem plavalnem klubu je kaj pestro. Ze šest let se ubadamo s tem športom, pa čeprav nismo imeli osnovnih pogojev za delo. Vsak Celjan dobro ve, da se v Savinji lahko le koplje, ne pa izpopolnjuje v športnem plavanju. Prvič je struga Savinje izredno nizka, da so plavalni gibi onemogočeni, drugi pa je voda preveč topla, da bi lahko smotno kontrolirali plavalni trening. Seveda ne moremo govoriti tudi o treningu startnih skokov in obratov, ki so sestavni del vsake plavalne šole. Po zaključku lanske plavalne sezone, kjer so nas predvsem razveselili s svojimi uspehi waterpolisti, smo prešli na delo v telovadnici. Imeli smo redne treninge dvakrat tedensko, ki so jih je udeležilo povprečno po 50 mladincev. Sploh smo lahko veselili velikega števila članstva v našem klubu. Kar 250 mladih ljudi — pionirjev in mladine — je v naših vrstah, tako da smo po številu članstva najmočnejši plavalni klub v Sloveniji.

Kako in kje se pripravljate za novo sezono? »Omenil sem, da smo v zimskem času imeli vadbo v telovadnici, kjer so se mladi ljudje najbolj veselili kanvasa, naprave za vadbo skokov v vodo. Spomladaj so naši ljudje hodili na treninge v pokrit bazen v Laško. Z mesecem majem pa v odprti bazen v Rimskih Toplicah. V Rimskih Toplicah imamo redne treninge vsako nedeljo, med tednom pa se vrši vadba v Ložnici, kjer so si naši člani sami uredili skromno plavalnišče »skromnih dimenzij. V Ložnici lahko plavajo zopet le na razdalji 20 metrov, globina vode je 1.20 m, kjer je umirjen tok vode, zopet pa ni priprave za startne skoke in obrate. Te stvari so zelo važne na tekmovanjih in naši plavalci na tekmovanjih zato izgubljajo dragocene sekunde... Te dni bodo naši waterpolisti in grupa plavalcev odšli na taborjenje v Sliv. Konjice, kjer bodo trenirali v tamkajšnjem olimpijskem plavalnem bazenu. Ob zaključku tega meseca pa bomo plavalci že v celjskem bazenu!

Kaj lahko pričakujemo od plavalcev v letošnjem letu? »Kot športni delavec dobro veste, da ni možen napredek brez športnih naprav! Tako tudi letos še ne moremo računati na posebne uspehe naših

ZAHVALA

Ob bridki izgubi naše ljubljene žene, mame, sestre, tašče, babice in tete

MARIJE VUČER, roj. Audič

izrekamo najpristranejšo zahvalo vsem, ki so z nami sočustvovali in nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, posebno še asistentu dr. Poljanšku in dr. Ločniškarju za njuno požrtvovalnost, pevcem in številnim darovalcem cvetja ter vsem, ki so pokojniku spremili na njeni zadnji poti.

Zalujoči sorodniki

Tovarna organskih barvil, Celje

SPREJME:

- 3 kemične laborante
- 9 delavcev za proizvodne obrate
- 3 težake za transport
- 1 kvalificiranega ključavničarja
- 1 polkvalificiranega ključavničarja

Pogoji za sprejem:

Za kemične laborante — predpisani izpit, prednost imajo absolventi laboratorijske šole v Rušah.

Za delavce v proizvodnih obratih imajo prednost kvalificirani in polkvalificirani delavci kemične stroke oziroma delavci, ki so že delali v kemični industriji.

Za ostale delavce veljajo običajni pogoji.

Vsi prosilci morajo biti fizično in duševno zdravi ter vojaščine prosti.

Plača po tarifnem pravilniku.

Ponudbe vlagajte pri tajništvu podjetja, Celje, Čret 117 ali pa se zglasite osebno v tajništvu podjetja.

TOVARNA ORGANSKIH BARVIL, CELJE

MALOMARNOST ALI KAJ?

Tekmovalna komisija CNP še do sedaj ni izžrebala parov za tekmovanje za pokal maršala Tita. Dugje (na primer v Trbovljah) že tekmujejo, celjska moštva pa čakajo na sbožo miloste in ugibajo o nerazumljivem postopanju Tekmovalne komisije, ki se mu po domače reče malomarnost. Mogoče kaj drugače?

PRVIC V CELJU!

Avto-moto društvo »Slavko Slander« Celje prireja v nedeljo, dne 21. 7. 1957 ob 15 PRVE GORSKE HITROSTNE DIRKE na gorski cesti, ki vodi na Stari grad. Vabimo vse Celjane, da nedeljski izlet na Stari grad izkoristijo za ogled gorskih moto-dirk, ki bodo prvič v Celju. Nastopale bodo vse kategorije motorjev. Tekma bo zelo zanimiva. — Opozarjamo vas, da bo pričetek točno ob 15. uri.

Prireditveni odbor

RAZŠIRJAJTE

OBJAVE in OGLASI

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA ZALEC

RAZPISUJE

na osnovi 22. in 29. člena Temeljnega zakona o štipendijah (Uradni list FLRJ, štev. 32/1955) POGODBENA ŠTIPENDIJSKA MESTA za šolanje na naslednjih šolah:

1. Učiteljske: 2
2. Višja pedagoška šola: 4
3. Šola za knjižničarje in arh. pomočnike: 1
4. Višja šola za zobne instrumentarke: 1
5. Višja šola za socialne delavce: 1
6. Administrativna (dvoletna) šola: 1
7. Babiška šola: 1

Štipendije bodo dodeljene za čas, ki je predvidevan za dokončanje študija in v mejah Odloka o višini štipendij. Rok za vlaganje prošnje je do 20. avgusta 1957.

K prošnji, ki mora biti kolkovana s 180 din državnih in 95 din občinskih takse, je priložiti naslednje priloge:

1. Življenjepis
2. Potrdilo o vpisu v šolo
3. Overjen prepis zadnjega šolskega spričevala (vpisani dijaki predložijo potrdilo o opravljenih izpitih)
4. Potrdilo o premoženjskem stanju družine
5. Potrdilo o prejemanju ali neprejemanju otroških dodatkov
6. Mnenja pristojne organizacije LMS ali SZDL o prsilcu in družini.

Prednost pri dodeljevanju štipendij imajo otroci padlih borcev in žrtve fašističnega terorja, pridruženih dijakih iz socialno šibkih družin in prosilci, katerih stalno bivališče je na območju Občinskega ljudskega odbora Zalec.

Komisija ne bo upoštevala prošnje, ki bodo pomanjkljivo kolkovane, katerim ne bodo priložene priloge in tudi ne prošnje, ki bodo prispjele po navedenem roku ali za nerazpisana mesta.

Komisija za štipendije Občinskega ljudskega odbora Zalec

TRGOVSKA PODJETJA IN TRGOVINE na področju OBLO CELJE pozivamo, naj za občinski praznik primerno okrase izlozbe. — Svečanosti se bodo pričele že 19. julija. — Prav tako pa naj vsa trgovska podjetja in trgovine okrase izlozbeno okna za Dan vstaje.

Trgovinska zbornica za okraj Celje

ZAHVALA

Vsem, ki so ob nenadni smrti naše nepozabne mame.

SIRSE MARIJE,

izrekli sožalje, darovali vence in cvetja in jo spremili na njeni zadnji poti, izrekamo našo zahvalo. Prav posebno se zahvaljujemo pevcem DPD in ZB za poslovljene besede pri odprtem grobu.

Prebold, 18. julija 1957 Zalujoči Sirsetovi

RADIO CELJE

- 12.10 NEDELJA, 21. julija
- »Poslednja pisma« — oddaja v spomin ustrelenih talcev 1941
- PONEDELJEK, 22. julija
- Prenos sporeda Radia Ljubljana
- TOREK, 23. julija
- 14.55 Zeleli ste — poslušajte!
- 14.50 Zabavna glasba, vmes objave
- 15.00-17.00 Prenos sporeda RL
- 17.00 Domača kronika, reklame in objave
- 17.20 Maurice Ravel: Bolero
- 17.45 Nastop pionirskega pevskega zbora iz Vitantja p. v. Katarine Nagode
- SREDA, 24. julija
- 14.55 Zeleli ste — poslušajte!
- 14.50 Zabavna glasba, vmes objave
- 15.00-17.00 Prenos sporeda RL
- 17.00 Domača kronika, reklame in objave
- 17.20 Hammond orgle v ritmu
- 17.50 Kulturnik obzorik
- 17.55 Havajske melodije
- 17.45 Poje Komorini moški zbor p. v. Egonu Kuneju
- CETRTEK, 25. julija
- 14.55 Zeleli ste — poslušajte!
- 14.50 Zabavna glasba, vmes objave
- 15.00-17.00 Prenos sporeda RL
- 17.00 Domača kronika, reklame in objave
- 17.20 Igra Celjski instrumentalni kvintet
- 17.35 5 minut za naše gospodinjice
- 17.40 Nekaj taktov koncertne glasbe
- 17.45 »Du nesreče je prišlo...«
- Reportaža z naših cest
- PETEK, 26. julija
- 14.55 Zeleli ste — poslušajte!
- 14.50 Zabavna glasba, vmes objave
- 15.00-17.00 Prenos sporeda RL
- 17.00 Domača kronika, reklame in objave
- 17.20 Male orkestralne skladbe. Igra orkester p. v. Felixa Tauberia
- 17.35 Gospodarska vprašanja
- 17.45 Poje mladinski pevski zbor II. gimn. p. v. Jurčka Vrežeta
- SOBOTA, 27. julija
- 14.55 Zeleli ste — poslušajte!
- 14.50 Zabavna glasba, vmes objave
- 15.00-17.00 Prenos sporeda RL
- 17.00 Domača kronika, reklame in objave
- 17.20 Za vsakogar nekaj

Kino

- KINO UNION, CELJE
- Od 19. do 22. VII.: »Vzhodna in zahodna stran«, ameriški film
- Od 23. do 26. VII.: »Dallas«, ameriški barvni film
- KINO METROPOL, CELJE
- Od 19. do 22. VII.: »Vrni se stric VIII«, ameriški barvni film
- Od 23. do 26. VII.: »Moj voluhček«, ameriški film
- LETNI KINO, CELJE
- Od 15. do 19. VII.: »Scampolo«, italijanski film
- Od 24. do 28. VII.: »Plažar«, ameriški barvni film

CELJSKI TEDNIK — IZDAVA OKRAJNI ODBOR SZDL V CELJU — UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR — ODGOVORNI UREDNIK TONE MASLO — UREDNIŠTVO IN UPRAVA: CELJE, TITOV TRG 3 — POŠTNI PREDAL 123 — TEL. UREDNIŠTVA 24-23, UPRAVE IN OGLASNEGA ODDELKA 25-23 — TEKOČI RAČUN 620-305-T-1-266 PRI MESTNI HRANILNICI V CELJU — IZHAJA VSAK PETEK — LETNA NAROČNINA 500 DIN, POLLETNA 250 DIN, CETRTLETNA 125 DIN — ROKOPISOV NE VRAČAMO — TISK CELJSKA TISKARNA V CELJU

MORSKI PES

Bodice

Problem poletov je obleka

»Torej ne greš?«
 »Saj sem ti že sinoči povedala...«
 »Sinoči. Zakaj ne takrat, ko sta naju osedova povabila. Ti morda ni dobro?«
 On je stal pri oknu, okleval in se ogledoval za drobnim oblačkom, ki bi mu prišel prav za izgovor, češ, nevihta bo. Ona pa je izgovor že našla. On ji ga je poudil. Sama se ga v raztresenosti ni mogla domisliti:
 »Res. Ni mi dobro. Ta vročina...«
 »Sicer gresta lahko onadva sama,« se je izmikala.
 Ona pa hitro:
 »Jezna bosta. Gotovo že čakata...«
 On je ugibal, kakšen je bil vzrok, da ga tako vneto pregovarja. Ze od sinoči... Sinoči?
 »Ti, če res grem, da mi ne boš kakšne zagodila. Sinoči te je onj v baru kar poširal z očmi. Pazi se. Takšni so nevarni...«
 »Saj ni morský pes, da bi me snedel,« je rekla kot zasanjana bolj zase. Toda pri priči se je ovedla, ko je srečala njegov dvomljiv in osupel pogled.
 »Prav. Pa grem,« se je nenadoma odločila.
 »Se ne boš poslovil?« je pohitela in nastavljal ustnice, zavedajoč se, da taki po navadi potem sploh nikamor ne gredo, temveč oprezajo za prvim vogalom. Vesel in razočaran hkrati jo je poljubil. Ko pa mu je v uho zašepetala »kmalu se vrni, dragi,« ji je zares nasedel.

Vpij! Soseđa je prišla,« se je skoraj glasno rogal.
 »Lepo te prosim. Molči...« Groza jo je obdajala. Strah jo je popolnoma prepuštil njegovim močnim rokam.
 V tem pa je potrkalo na vrata...
 On je zaškripal z zobmi in planil — skozi okno.

V NEKI CELJSKI RESTAVRACIJI (6. VII. 1957)

O strela! Še včeraj le dva kovača malinovec je pri vas veljal! A danes že tri in še pol kovača naj zanj bi iz svojega žepa dal!

Da, da! mi deklica odgovarja. Povem naj, zakaj je danes tako: Pri nas je prejle nekdo večerjal, potem pa je kar izginil v temo. Ni plačal nič in imam izgubo, pa jo na goste vse razdelim. Zato za noč sem dvignila cene, da prijanjklaja nič ne trpiš.

O, dobro da vem! ko spet vas obiščem povprašam prej, če morda ni kdo od vas je pobrisal spet brez plačila, pa jaz da mu plačam večerjo zato. Morda pa drugič takóle ukrenem, da sam brez plačila izginem skrivaj. Naj plačajo kdaj pa še drugi zame, tako da denar svoj dobim nazaj.

GLEDALIŠKI PROGRAM PO POTREBI

»Vremena« bil je v celjskih dneh dežja, da bi lahko nam suho vreme vrnil. Ko pa Ljubljana sušna je bila, v »Mojstra za dež« se tam je preobrnil.

LOCITEV ZAKONA

Sodišče naj še dejstvo upošteva, da moja žena stara je postala, da je hudó že osivela reva in me nič več raznemati ni znala.

Prej, ko zvečer je v postelji zaspala, iz ust zobovje vzela je umetno in si čez noč ga v čašo vode dala — to gledati mi ni bilo prijetno.

Tako mi iluzije je razbila, da je ljubiti nisem bil več zmožen. srce pa mi je z gnusom napolnila, da je ljubiti nisem bil več zmožen.

Prej ko s pištolo samega se počim, si raje k novi sreči pot poiščem in od neljubljene se žene ločim... Tako izjavil mož je pred sodiščem.

Prizor je bil pač smešen in poučen: Možaku pleša je sijala z glave trebušen in od revmatizma sključen, s hemeroidi je imel težave...

Sonce se je uprlo na morský gladino. Barkice čolnarjev so negibno ležale v kotu pristanišča, njihovi gospodarji pa so leno grizli v srpaste rezine dinj. Ona je v senci košate palme skozi slamicno srkala ledeno limonado. Njen pogled je na videz malomarno polzel med čolni in po postavah v njih. Nenadoma pa je vstala in šla...
 »Je vaš čolin prost?«, je začebljala za zagorelim, malce slokim moškim hrbtom.
 »O, vi ste. Kakšno naključje.«
 On, ki je bil oni iz bara, se ni zmenil za njeno osuplost. Pogledal je na uro čes, pozna si.
 »Veseli me, lepa gospa, da ste prišli. Čeprav pozneje, kot sva se zmenila.«
 Zelela je pokazati osuplost in ugovarjati, da se prejšnjega večera sploh ne spominja več dobro, toda ko je videla njegove malce porogljive oči, ki so dokazovale, da njenim slučajem prav nič ne verjame, se je tudi ona nasmehnila.
 Potem je opazovala, kako se mu krčijo in sproščajo mišice v bronzastem telesu. Gledala ga je z naslodo...
 Bil je podoben... Smešno, še zdaj, ko je imela pred sabo živo podobo, se ni spomnila tistega lepega antičnega Grka, zaradi katerega je v gimnaziji odnesla v klop lepo »gajžljo«...

Povečerjala sta v zakotni krčmi, potem sta šla pod zvezdno nebo, k obali. Božanska noč. Brezkončnost lučic na nebu in morske daljine. Stopala je ob njem, oprta na njegovo ramo in s priprtimi očmi:
 Nenadoma se je razveselila kot otrok:
 »Apolon!« Zaploskala je z rokami. »Nikoli več ne bom pozabila tega Grka!«
 »Grka?«
 »Apolon je bil grški bog lepote in ti si mu...«
 »Apolon...«
 »Povej kaj lepega, Apolon.«
 »Pjero, dušica, Pjero...«
 Položila mu je prst na usta, kakor da se je bolje brez besed prepustiti notranji govoric. Brenčanje drobnih črčkov v vejevju se ji je zdelo kot glasba harf...
 »Kje stanuješ? V hotelu?«
 »Odkimala je.«
 »Privatno? Kje?«
 Povedala mu je. Zdelo se ji je, da ne vede.
 »Poznam. Greda...«
 Začudena ga je pogledala in ujela za trenutek čuden ogenj v njegovih očeh. Izvila se mu je izpod roke...
 »Domov te spremim. Hladno postaja,« je rekel tudi on hladno.
 »Hm, Apolon.«
 »Imaš doma vžigalice?« je dejal pred vrati in se tipal po žepih.

»Imam. Počakaj me tu...«
 Brskala je po kovčkih in razmašljala, kaj je storila, da je postal nenadoma tako tuj. Naposled je držala v roki škatljo in se obrnila.
 Korak ji je zastal. Bil je v sobi s hrbtom naslonjen na zaprta vrata.
 »Gospodinjé ni. Šla je v kino. Vem za gotovo...« je dejal, naglo je obrnil ključ v vratih in stopil proti njej. Oči so mu žarele... »Apolon? Ne. Favn...«
 Izmikala se mu je...
 »Nikar se ne pretvarjaj. Nimava dosti časa. Tvoj mož se pripelje že čez dobro uro z avtobusom. Ti si pa res tička. Saj menda nisi ves dan zapravila z mano za lahko noč...«
 »Ti si... Vi ste grobian. Govorili ste, da me ljubite z vso dušo...«
 »In telesom.« Zgrabil jo je čez pas.
 »Pustite me! Vpila bom...«
 »Da slišijo sosedje? Nisi neumna. Tvoj skrbni mož bi zvedel...« V trenutku tišine so se zaloputnila večna vrata...

Uredila se je in odprla vrata. Gospodinja je ostala kar med vrati:
 »Slišala sem, kot bi klicali na pomoč, gospa...«
 Ona je odkimala in podzavesno pogledala na okno...
 »Brez skrbi, gospa. Molčala bom kot grob. Zame je važno, da se moji gostje dobro počutijo. Zato sem počakala na vrto, ko sem vaju videla pred vrati. Lahko noč, gospa.«
 On jo je našel objokano v postelji.
 »Pojdiva domov, dragi,« je zahlipala.
 »Dosti mi je te vročine in sploh... Si slišal, da so v kopalnišću videli morského psa. Saj se še v vodo ne bom več upala...«
 »No prav. Pa greva. Jutri. Toda nočjo grem za slovo nad ribe in črnino.«
 Ni mu ugovarjala. Prvič odkar sta bila na dopustu...
 J. Krašovec

Rakete so dosegle že fantastične višine. Seveda brez ljudi. Pred kratkim je nek Amerikan dosegel višino 29.000 m

Takole izgleda pilot, ki leta v višini nad 13.000 metrov. Pravačta prikazen, mar ne?

v posebnem balonu s pripravami, ki so mu omogočile, da je preživel svojo avanturo. Industrija je izdelala letala, ki zmorejo letati izredno visoko. Toda stroj je stroj, ljudje pa so ljudje. Sem in tja se najde kdo, ki je dovolj odporen.

Toda za vojno je treba množičnosti. Nič čudnega torej ni, če se znanstveniki močno ukvarjajo z zaščitnimi oblekami za pilote. Obleka je problem. Pilotom v višinah in pri poletih z veliko hitrostjo grozi od možganske kapi še številni drugi vplivi, katerim človeški organizem ni dorastel.
 Na sliki vidimo najbolj dovršeno obleko pilotov, ki letajo nad 13 kilometrov visoko. Obleka ni samo fantastična na pogled. Je topla (v višinah je peklenski mraz) in vzdrži pritisk.

ROBOT »BERTA« KOMPONIRA SLAGERJE...

Tehnika je navsezadnje posegla še v umetnost. Ko smo prvokrat slišali, da bodo stroji nadomestili roke najspretnjšega rokodelca, smo se čudili. Ko so nam sporočili, da stroji-roboti tisočkrat hitreje računajo najbolj zapletene računen, smo se čudili še bolj. Tokrat pa, ko je tehnika izdelala elektronskega umetnika, smo osupli.

Baje to ni nobena šala. Stroja niso izdelali tehniki s sodelovanjem glasbenikov. Ne. Stroj je nastal ob sodelovanju dveh profesorjev matematike Keina in Bolitha. Ti elektronski možgani v polnem pogonu »skomponirajo« okoli 4000 raznih skladb zabavne in lahke glasbe v eni samcati uri. »Starši« tega stroja-umetnika so najvažnejša pravila harmonije prenesli v matematične formule, te formule so potem prestavili v magnetne impulse ter z njimi »nahranili« elektronske možgane.

Zdaj je treba pritisniti samo na tipke, da poženejo stroj, ki po želji komponira kar hočete.

K sreči je ta »umetnik« zelo drag. Kaj bi bilo, če bi bil poceni. 4.000 melodij na uro.

Toda ta ameriški »umetnik« komponira. Za njegove »umetnične« piše tekste znani ameriški pesnik slagerskih verzov Jack Owens. Kako dolgo? Dokler ne bodo izdelali tudi robota-pesnika.

FILM

Osvobodilna borba in film

Z vso gotovostjo lahko trdimo, da je bila naša kinematografija rojena v pretekli narodnoosvobodilni borbi. Brez perspektivnih izgledeov za razvoj v predaprilski Jugoslaviji, je film po osvoboditvi napravil velik korak naprej; od začetka še kot dojenček, zdaj pa je to že precej razvita industrija, saj je kinematografija do sedaj, če ne štejemo filmov, ki jih bodo predvajali na IV. filmskem festivalu domačega filma v Puli, posnela nad 65 celovečernih igranih filmov, poleg tega pa še veliko število tehnikov, Filmskih novic in kratkih dokumentarnih filmov.

Naš prvi film »Beograd« je bil posnet neposredno po osvoboditvi Beograda. Nobeno čudo ni, da naši prvi filmi obravnavajo problematiko partizanske borbe: »Slavica«, ki pomeni organizirani začetek naše kinematografije, je prvi celovečerni igrani film. Opisuje borbo dalmatinskih partizanov in začetek naše odporiške vojne mornarice. Publika je film lepo sprejela, saj si ga je ogledalo okoli 2 milijona ljudi, prav kakor slovenski film »Na svoji zemlji«.

Zadnja vojna je s svojimi grozotami, taborišči, herojskim osvobodilnim bojem in tisoči in tisoči padlimi zarezala globoko sled v ljudi in zgodovino. Povsem razumljivo je, da umetnost ne more mimo tega, tudi filmska ne. To dokazuje 35 igranih filmov, ki posredno ali neposredno zajemajo snov iz narodnoosvobodilne borbe. Posebno mlajši režiserji, ki so sami sodelovali v njej. Vekoslav Afrić, Radoš Novaković, Nikola Popović, Voja Nanović, France Stiglic... so z veliko prizadevnostjo skušali prikazati vzdušje težkih

dni, boj s sovražnikom in boj v ljudeh samih. Res je, da je bilo posebno med prvimi filmi, zaradi šabloniziranja, pretiranega heroizma in črno-bele tehnike, zaslediti premalo življenjske resničnosti, vendar gre ta očitek bolj na račun pomanjkljivega obrtniškega znanja, predvsem pa slabih scenarijev. Vedeti moramo, da je posebno problem scenarijev rakova rana vse povojne svetovne filmske proizvodnje, vendar se to pri filmsko dobro razvitih narodih, zaradi dolgoletne tradicije in izkušenosti, manj opazi, kot pri nas. Kljub napakam in pomanjkljivostim pa o prenekaterem domačem filmu lahko s ponosom spregovorimo. Posebno mladina, ki je imela to srečo, da se je vojna vihra ni dotaknila, se iz njih lahko marsikaj nauči, še prav posebno pa ljubezni do domače dežele in ljudi, ki so ji s svojimi življenji omogočili brezskrbno mladost.

filmih in naš znanec s celjskih gledaliških desk Bert Sotler v novem filmu »Rafal v nebo«

ŽELEZARNA ŠTORE

STORE PRI CELJU

Zel. postaja: industrijski tir — Telefon Celje 21-08, Store 1

PROIZVAJA IN NUDI SVOJIM ODJEMALCEM:

Valjane proizvode: okroglo, ploščato, kvadratno, šestokotno in betonsko železo — valjamo tudi blago z ozko toleranco in drugimi posebnimi pogoji. Odlične sive litine, proizvodnja vseh vrst valjev, za mlinško, tekstilno in papirno industrijo. Nepregorne izdelke: visoko kakovostno šamotno opeko in šamotni malter. Cene in ostali dobavni pogoji so izredno ugodni!

DELOVNI KOLEKTIV ŽELEZARNE STORE ZELI ZA OBCINSKI PRAZNIK MESTA CELJA VSEM DELOVNIM KOLEKTIVOM MNOGO USPEHOV!

MARIBOR VAS VABI NA

XIV. Macibacski teden

v času od 26. julija do 4. avgusta 1957

Velika manifestacija našega gospodarstva, kulture in športa. Bogata razstava industrijskih proizvodov. Velika izbira kmetijskih strojev. Posebna razstava najboljših štajerskih vin. Pestra modna revija. Mnogo kulturnih in športnih prireditev, med drugimi mednarodne moto dirke, velike konjske, jahalne, kasaške in preponske dirke itd. — V unionski dvorani filmske predstave. — V gledališču »Celjski grofje«. Na razstavišču koncert godb na pihala in harmonikarjev.

Za razvedrilo bo na razpolago velik moderen sodoben zabavni park kot avtodromi, vodni vrtljaki itd.

Gospodarska razstava bo v novozgrajenih velikih listnih razstavnih prostorih ob Dravi.

Letos je 25-letnica obstoja Mariborskega tedna.

Vstopnice bodo izžrebane — dobitki dragoceni: motorno kolo, pralni stroj, škropilnice itd.

Na železnici 25% popust.